

UCHWAŁA Nr 148/XV/2020
RADY POWIATU W PŁOCKU
Z DNIA 28 kwietnia 2020

w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Płockiego na lata 2020 - 2025”.

Na podstawie art. 12 pkt 11 w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2019 r. poz. 511 z późn. zm.) oraz art. 16 b i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm) **Rada Powiatu w Płocku uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Płockiego na lata 2020 – 2025” w brzmieniu jak w Załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

/-/ Lech Dąbrowski

Załącznik do
Uchwały Nr
Rady Powiatu Płockiego
z dnia
148/XV/2020
28. kwietnia 2020r.

POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU PŁOCKIEGO NA LATA 2020-2025

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka powiatu	5
3. Demografia	7
4. Problemy społeczne z perspektywy ośrodków pomocy społecznej	11
5. Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej	18
5.1 Dziecko w środowisku	22
5.2 Dziecko pozbawione opieki rodziny	26
5.3 Kwestia niepełnosprawności	38
5.4 Domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy	46
5.5 Formy organizacyjne wspierające zawodowo osoby niepełnosprawne – warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej	53
6. Kwestia osób bezrobotnych	59
7. Kwestia przestępczości, uzależnień i przemocy	66
8. Analiza SWOT	75
9. MISJA	78
10. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań	80
11. Monitoring i ewaluacja	95
12. Zakończenie	97
13. Spis tabel	98
14. Spis wykresów	102

1. Wstęp

Zmiany społeczno-demograficzne i gospodarcze, dokonujące się we współczesnej Polsce, w tym w woj. mazowieckim, wywołują liczne, często negatywne konsekwencje dla wielu grup społecznych, powodując ich marginalizację i zagrożenie wykluczeniem społecznym. Należą do nich m.in. osoby i rodziny, które są w obszarze zainteresowań samorządu powiatowego, tj. przede wszystkim osoby niepełnosprawne, dzieci i młodzież wychowująca się poza rodziną biologiczną lub wymagająca wsparcia społecznego, rodziny borykające się z problemami, w tym doświadczające przemocy, osoby uzależnione, starsze i samotne oraz w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc adresowana do tych grup wymaga wszechstronnych, dostosowanych do ich potrzeb, działań poprzez rozwój już istniejących i nowych form wsparcia. Wprowadzaniem i rozwojem tych form wsparcia winna zajmować się dobrze przygotowana, o wysokich umiejętnościach i kwalifikacjach zawodowych, kadra służb społecznych. Istotnym elementem prowadzonych działań w tym zakresie winna być także współpraca międzyinstytucjonalna oraz międzysystemowa, obejmująca sektory: publiczny, pozarządowy i komercyjny. Przy czym, z uwagi na konieczność realizacji rozmaitych działań pomocowych, koniecznym jest współdziałanie Powiatu Płockiego z wszystkimi gminami, znajdującymi się na jego terenie, Samorządem Województwa Mazowieckiego i innymi instytucjami regionalnymi (np. PFRON-em), administracją rządową oraz społecznościami lokalnymi, często niesformalizowanymi i działającymi doraźnie (np. w zakresie akcji profilaktycznych i integracji międzypokoleniowej). Celem skutecznego ograniczania negatywnych skutków zjawisk i problemów społecznych należy rozwijać współpracę z organizacjami pozarządowymi, szczególnie zajmującymi się wsparciem i opieką osób w trudnej sytuacji życiowej. Zwłaszcza organizacje, które już należą do aktywnych uczestników wsparcia i pomocy w powiecie płockim, mogą być pomocne w realizacji działań wspierających, w tym także wieloletnich. Sprawna i długofalowa współpraca, w tym instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, jest szczególnie potrzebna w sytuacji pogłębiających się zjawisk występujących w powiecie płockim. Następuje wyludnianie się regionu, zwiększa się liczba osób starszych, postępuje „peryferyzacja” gmin wiejskich oddalonych od Płocka, a brak niezbędnej infrastruktury społecznej i komunikacyjnej prowadzi do zagrożenia wykluczeniem społecznym coraz większych grup ludności. Stąd koniecznym jest wyznaczenie takich celów strategicznych, które z jednej strony umożliwią władzom Powiatu Płockiego ograniczenie głównych problemów i zagrożeń społecznych, a z drugiej pozwolą na skuteczną realizację zaplanowanych działań, będących odpowiedzią na wzrastające potrzeby osób i rodzin, oraz tendencje demograficzne i społeczne w powiecie.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Płockiego to dokument służący wskazaniu kierunku, w którym powinna zmierzać polityka społeczna realizowana na terenie Powiatu Płockiego, wchodzącego w skład Województwa Mazowieckiego, będącego tym samym jednostką samorządu terytorialną II stopnia podziału administracyjnego.

Politykę społeczną traktujemy jako przyjęty i realizowany przez władzę publiczną i organizacje pozarządowe zespół długofalowych działań na rzecz zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych. Na poziomie władz powiatowych polega ona na profesjonalnym diagnozowaniu problemów społecznych, opracowywaniu i wdrażaniu optymalnych form pomocy, uwzględniając z jednej strony wykonywanie zadań zleczanych przez instytucje na szczeblu centralnym i wojewódzkim, z drugiej zaś specyfikę lokalnej społeczności i problemów społecznych, które jej dotyczą.

Obowiązek tworzenia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Akt prawny ten nakłada na wszystkie szczeble samorządu terytorialnego obowiązek opracowania i realizacji terytorialnych strategii rozwiązywania problemów społecznych. Kompleksowa strategia obejmuje wszystkie obszary polityki społecznej, które powinny przyczynić się do lepszego funkcjonowania społeczności lokalnej, a w konsekwencji poprawy warunków życia mieszkańców danej społeczności lokalnej. Ustawodawca wskazuje również na niezbędne elementy, jakie powinna zawierać strategia, a mianowicie: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki działań, sposób realizacji strategii i jej ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań.

2. Charakterystyka powiatu

Współczesny Powiat Płocki, położony na północno-zachodnim Mazowszu, został utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Płock nie wchodzące w skład powiatu. Jest on jednym z największych powiatów w regionie i w kraju. W granicach administracyjnych znajduje się 15 samorządów:

- 3 gminy miejsko-wiejskie (Drobin, Gąbin, Wyszogród),
- 12 gmin wiejskich (Bielsk, Bodzanów, Brudzeń Duży, Bulkowo, Łąck, Mała Wieś, Nowy Duninów, Radzanowo, Słubice, Sępólno, Stara Biała, Staroźreby).

W powiecie płockim położone są trzy miasta:

- Drobin (prawa miejskie: 1511-1869; 1994)
- Gąbin (1322)
- Wyszogród (1398)

Na terenie powiatu znajdują się również trzy wsie posiadające niegdyś prawa miejskie:

- Bielsk (1375-1869)
- Bodzanów (1351-1869)
- Słubice (1406-?)

Powierzchnia powiatu płockiego wynosi 179,7 tys. ha, z tego obszary prawnie chronione stanowią ogółem prawie 45 % powierzchni. Składają się na nie głównie obszary chronionego krajobrazu (ok. 34 % ogólnej powierzchni powiatu), parki krajobrazowe (5,24 % powierzchni), rezerваты przyrody (1,3 % powierzchni) i niewielkie powierzchniowo inne formy obszarów prawnie chronione. Na terenie powiatu wyznaczono 5 obszarów sieci NATURA 2000, są to obszary wyznaczone na podstawie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Obszar NATURA 2000 stanowi 8,36 % powierzchni powiatu. System powierzchniowej ochrony przyrody uzupełnia 187 pomników przyrody. Przez obszar powiatu płockiego przepływa rzeka Wisła i większość powierzchni obszarów chronionych znajduje się właśnie w nadwiślańskich gminach powiatu.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym zarząd powiatu wykonuje swoje zadania przy pomocy starostwa powiatowego oraz jednostek organizacyjnych powiatu. W Powiecie Płockim w 2018 roku oprócz Starostwa Powiatowego w Płocku funkcjonowały następujące jednostki organizacyjne powiatu:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy w Płocku;
- 2) Centrum Usług Wspólnych Powiatu Płockiego;
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku;
- 4) Zarząd Dróg Powiatowych w Płocku;
- 5) Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Płocku;
- 6) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 typu rodzinnego w Nowym Bronowie;
- 7) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wyszogrodzie;
- 8) Dom Pomocy Społecznej im. Bł. Arcybiskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego w Brwilnie;
- 9) Dom Pomocy Społecznej im. Jacka Kuronia w Wyszogrodzie;
- 10) Dom Pomocy Społecznej „Nad Jarem” w Nowym Miszewie;
- 11) Dom Pomocy Społecznej w Goślicach;
- 12) Dom Pomocy Społecznej w Koszelewie;
- 13) Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie;
- 14) Środowiskowy Dom Samopomocy w Wyszogrodzie;
- 15) Zespół Szkół im. Jana Śniadeckiego w Wyszogrodzie;
- 16) Zespół Szkół im. Leokadii Bergerowej w Płocku;
- 17) Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Gąbinie;
- 18) Zespół Szkół Specjalnych w Goślicach;
- 19) Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Starożrebach – jednostka zlikwidowana na mocy uchwał nr 339/XXXV/2018 i nr 340/XXXV/2018 Rady Powiatu w Płocku z dnia 16 maja 2018 roku.

3. Demografia

Liczba ludności powiatu plockiego (stan na 31.12.2018 r.) wyniosła 111 088 mieszkańców, a średnia gęstość zaludnienia w powiecie liczyła 62 osoby na 1 km². Gminy powiatu plockiego są wyraźnie zróżnicowane pod względem liczby ludności. Najliczniejsze są gminy Stara Biała, Gąbin i Bielsk liczące w granicach 9-11 tys. Ludności, a najmniej liczne Nowy Duninów, Słubice, Łąck, Bulkowo, Wyszogród – ok. 4-5 tys. Pozostałe gminy powiatu pod względem liczby mieszkańców mieszczą się w przedziale 6-8 tys. ludności.

Ludność miejska (skupiona w 3 miastach zlokalizowanych na terenie powiatu) liczyła 9 621 mieszkańców, co stanowiło 8,66 % ogółu mieszkańców powiatu. Tereny wiejskie zamieszkiwało 101 467 mieszkańców, z czego wynika, że większość ludności powiatu to mieszkańcy wsi. Struktura ludności według płci nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety i jest to 50,41 % ogółu ludności powiatu. Porównując ludność zamieszkałą w miastach zauważa się również nieznaczną przewagę kobiet (4982), co stanowi 51,78 % ogółu ludności miejskiej.

Tabela 1. Ludność powiatu według płci na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Nazwa gminy	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1.	Bielsk	9 088	4 533	4 555
2.	Bodzanów	8 221	4 097	4 124
3.	Brudzeń Duży	8 262	4 175	4 087
4.	Bulkowo	5 584	2 753	2 831
5.	Drobin	7 957	3 950	4 007
6.	Gąbin	11 021	5 337	5 684
7.	Łąck	5 402	2 624	2 778
8.	Mała Wieś	6 032	2 981	3 051
9.	Nowy Duninów	3 993	1 973	2 020
10.	Radzanowo	8 452	4 167	4 285
11.	Słubice	4 455	2 241	2 214
12.	Słupno	7 817	3 886	3 931
13.	Stara Biała	11 891	5 948	5 943
14.	Staroźreby	7 306	3 647	3 659
15.	Wyszogród	5 607	2 775	2 832
RAZEM		111 088	55 087	56 001

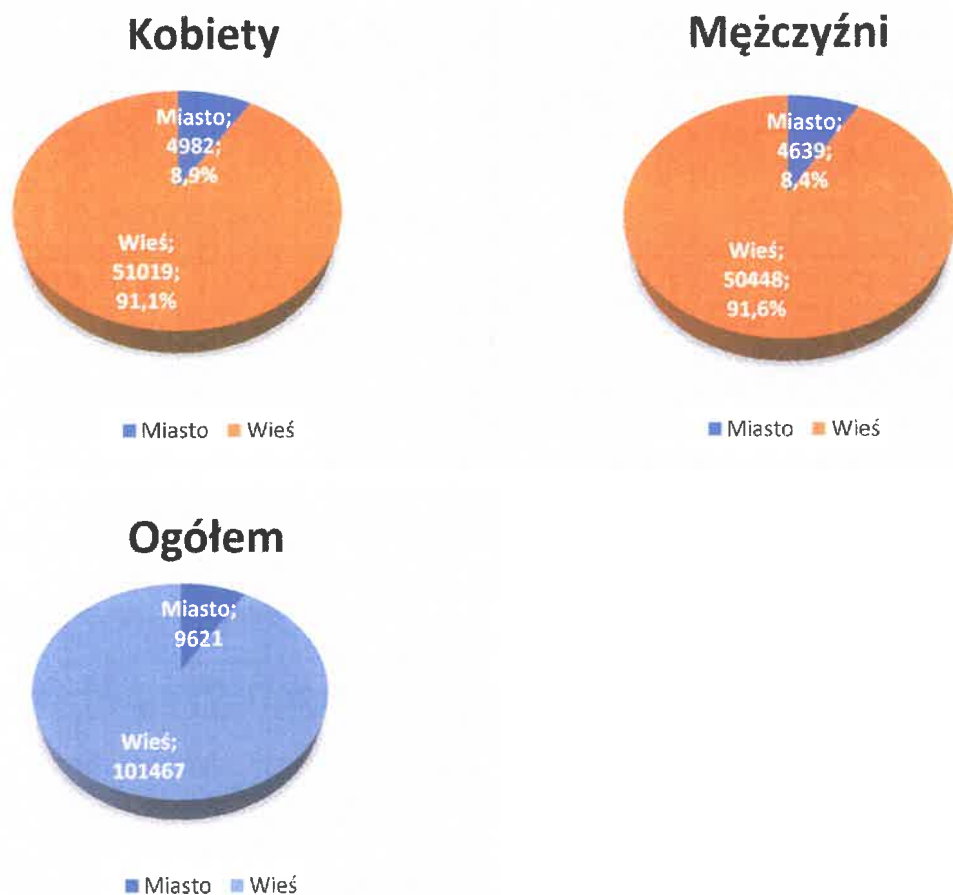
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 2. Ludność powiatu płockiego wg. płci w latach 2016 - 2018

Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Kobiety		Mężczyźni	
		Liczba osób	%	Liczba osób	%
2016	111 170	56 020	50,39 %	55 150	49,61 %
2017	111 226	56 015	50,36 %	55 211	49,64 %
2018	111 088	56 001	50,41 %	55 087	49,59 %

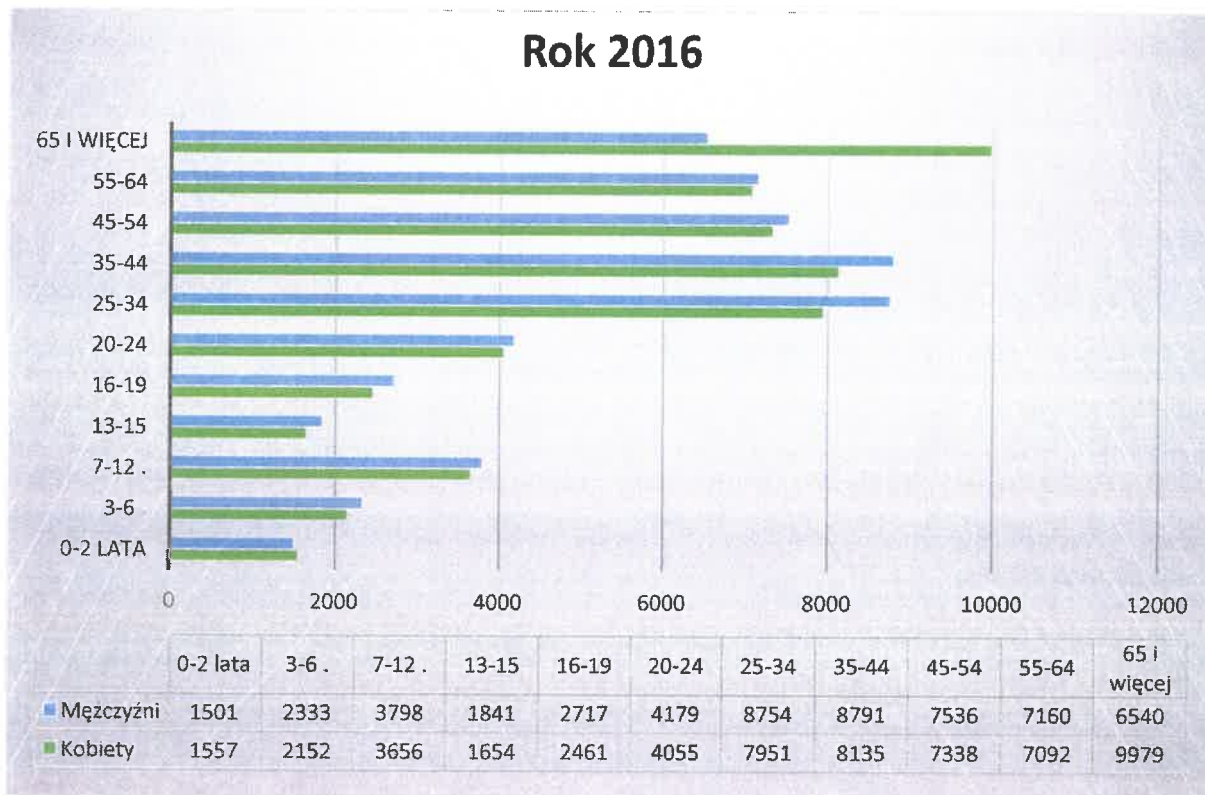
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 1. Ludność powiatu płockiego wg płci w podziale na miejsce zamieszkania na dzień 31.12.2018 r.

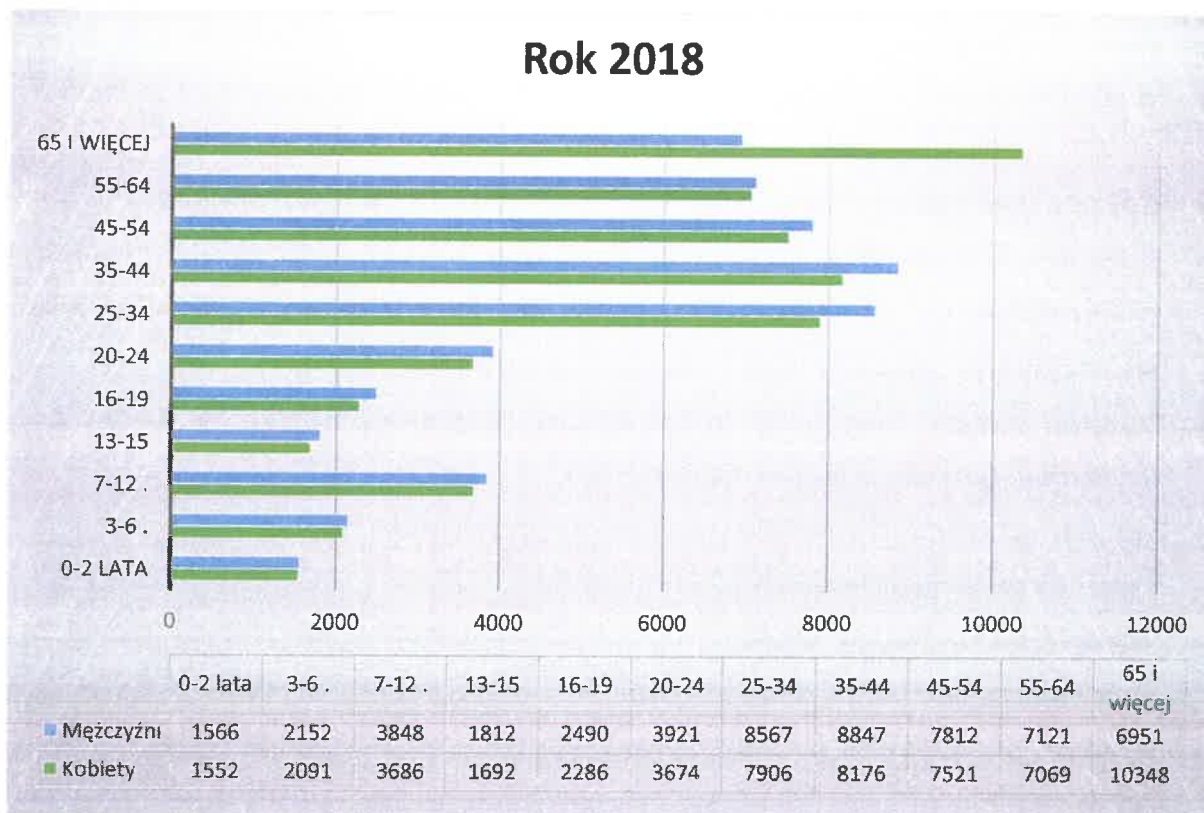
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 2. Ludność według płci i wieku w 2016 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na 31.12.2016 r.

Wykres 3. Ludność według płci i wieku w 2018 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na 31.12.2018 r.

Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców powiatu płockiego w latach 2016 - 2018 r.

Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Ogółem
2016	20.915	70.242	20.013	111.170
2017	20.802	69.932	20.492	111.226
2018	20.708	69.479	20.901	111.088

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Z analizy struktury wiekowej mieszkańców powiatu płockiego wynika, iż najliczniejszą grupę społeczną stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym uległa zmniejszeniu, natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym nieznacznie zwiększyła się.

Tabela 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego w powiecie płockim w latach 2016-2018 ze względu na miejsce zamieszkania

Rok	Wskaźnik przyrostu naturalnego, w tym:		
	Powiat	Miasto	Wieś
2016	- 1,0	- 1,6	- 0,9
2017	- 0,5	- 0,9	- 0,5
2018	- 2,1	- 4,3	- 1,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tendencje i prognozy demograficzne:

- Systematycznie spada liczba ludności – od 111.170 w roku 2016 do 111.088 w roku 2018.
- W powiecie płockim na przestrzeni lat 2016 -2018 dominują kobiety, stanowiące od 50,39 % do 50,41 % ludności powiatu.
- Głównym czynnikiem powodującym spadek ilości mieszkańców jest zjawisko migracji.
- Liczba osób w wieku produkcyjnym w 2018 roku wynosiła 69 479 osób, natomiast w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym – 41 609 osób. Oznacza to, iż na 1 osobę w wieku produkcyjnym przypada 1,67 osoby z pozostałych grup (pozaprodukcyjnych).
- W całym powiecie pogłębia się ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego od -1,0 do -2,1 i to zarówno na terenach miejskich jak i wiejskich.
- Przewidywane są również niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności:
 - starzenie się całego społeczeństwa,
 - starzenie się zasobów siły roboczej,
 - zmniejszenie liczby osób w wieku produkcyjnym w ogólnej populacji ludności,
 - wzrost współczynnika obciążenia demograficznego, zwłaszcza grupą osób w wieku poprodukcyjnym.

4. Problemy społeczne z perspektywy ośrodków pomocy społecznej

System pomocy społecznej, jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych. Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ustawa o pomocy społecznej stanowi o tym, iż pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa, 2) sieroctwa, 3) bezdomności, 4) bezrobocia, 5) niepełnosprawności, 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby, 7) przemocy w rodzinie, 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, 11) trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, 12) alkoholizmu lub narkomanii, 13) zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych, 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie poszczególnych gmin powiatu plockiego odpowiedzialne są ośrodki pomocy społecznej, których jest 15, w tym: 12 gminnych i 3 miejsko-gminne. Do ich podstawowych obowiązków należy:

- Prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- Bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
- Współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- Aktywizowanie środowiska lokalnego.

Liczba osób objętych systemem pomocy społecznej ulega nieustannym zmianom. Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Kryterium dochodowe w 2016 i 2017 r. wynosiło 634 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 514 zł na osobę w rodzinie. W 2018 r. kryterium to ustalono na poziomie 701 zł miesięcznie na osobę samotnie gospodarującą i 528 zł na osoby w rodzinie. Kryterium dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej podlega

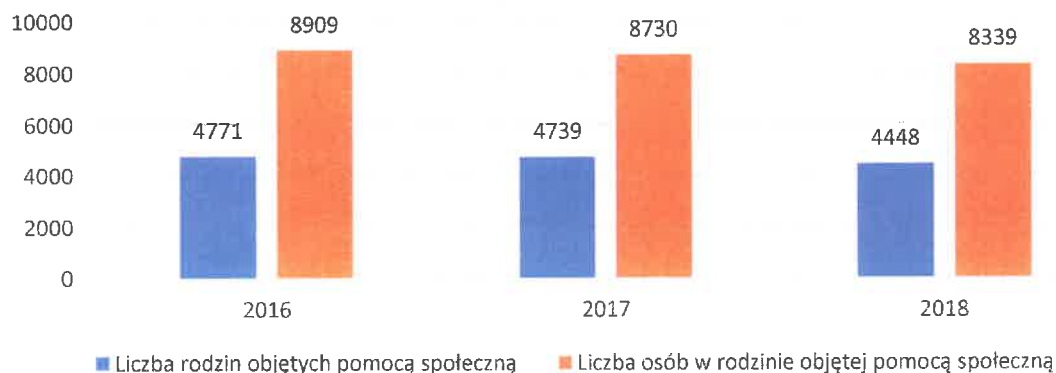
weryfikacji, co 3 lata. Kolejna weryfikacja będzie miała zatem miejsce w 2021 r. Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę potrzebujących i może istotnie wypaczyć skalę występującego ubóstwa.

Czynnikami, które w największym stopniu przyczyniły się do poprawy sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz spadku zasięgu ubóstwa były: wzrost wynagrodzeń, spadek bezrobocia oraz Program „Rodzina 500+” realizowany w Polsce od 1 kwietnia 2016 r., mający za zadanie pomoc rodzinom w wychowaniu dzieci poprzez comiesięczne świadczenia wychowawcze na drugie i następne dziecko w rodzinie w wysokości 500 złotych oraz na pierwsze dziecko gdy kryterium dochodowe wynosiło 800 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie lub 1200 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie – jeśli w rodzinie było dziecko niepełnosprawne.

Z analizy sytuacji rodzin w powiecie plockim wynika, iż nieznacznie polepszyła się ich sytuacja finansowa, a tym samym spada liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. Spośród 111 088 mieszkańców powiatu, 7,5 % osób było objętych pomocą społeczną.

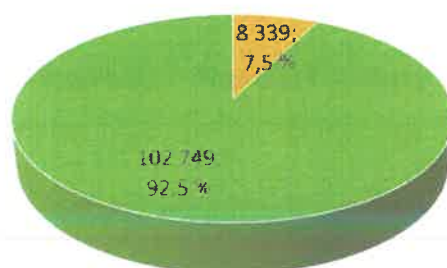
Dane ośrodków pomocy społecznej mówią o 4 448 rodzinach, do których została skierowana pomoc, w których łącznie przebywało 8 339 osób, bezpośrednio bądź pośrednio korzystających ze wsparcia.

Wykres 4. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2016 - 2018

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Wykres 5. Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2018 r. a ludność w powiecie

■ Liczba osób objętych pomocą społeczną ■ ogólna liczba mieszkańców powiatu

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

W powiecie plockim na przestrzeni lat 2016-2018 w 12 gminach zmalała liczba rodzin, a tym samym osób, które były objęte pomocą społeczną. Jedynie w 3 gminach nastąpił wzrost liczby rodzin ubiegających się o wsparcie ośrodków pomocy społecznej.

Tabela 5. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych gminach w latach 2016-2018

Lp.	Nazwa gminy	Liczba ludności w roku 2018	Objęci pomocą społeczną					
			Liczba rodzin			Liczba osób, którym przyznano świadczenia		
			2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	Bielsk	9 088	434	694	679	1230	1673	1623
2.	Bodzanów	8 221	472	475	387	472	475	387
3.	Brudzeń Duży	8 262	248	223	284	745	639	803
4.	Bulkowo	5 584	265	246	226	823	691	603
5.	Drobin	7 957	399	449	422	1197	1290	1233
6.	Gąbin	11 021	915	864	787	1088	1027	919
7.	Łąck	5 402	157	132	127	157	132	128
8.	Mała Wieś	6 032	240	215	200	648	573	553
9.	Nowy Duninów	3 993	136	153	134	333	387	317
10.	Radzanowo	8 452	151	148	135	244	210	206
11.	Słubice	4 455	233	228	221	428	374	354
12.	Słupno	7 817	206	166	163	304	250	292
13.	Stara Biała	11 891	224	205	169	407	357	290
14.	Staroźreby	7 306	256	245	217	393	326	299
15.	Wyszogród	5 607	435	296	297	440	326	332
	RAZEM	111 088	4771	4739	4448	8909	8730	8339

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Grupa osób najczęściej korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa jest grupą najliczniejszą, bo dotyczy 1768 rodzin w powiecie plockim. Ubóstwo powoduje zaburzenia w wykonywaniu podstawowych funkcji rodziny i pogłębia ich dysfunkcjonalność. Ubóstwo i życie na poziomie minimum egzystencji powoduje, że wydatki mieszkaniowe i żywność pochłaniają cały budżet rodzin. Konsekwencją jest oszczędny tryb życia, co przejawia się w ograniczeniu do minimum potrzeb żywieniowych i kupowaniu artykułów niskiej jakości, co z kolei prowadzi do wielu schorzeń, a w konsekwencji wymaga kosztownego leczenia, bądź niejednokrotnie prowadzi do niepełnosprawności. Wówczas ograniczona zostaje aktywność zawodowa, a podwyższają się koszty leczenia lub rehabilitacji. Tak, więc istotne znaczenie mają tutaj czynniki zewnętrzne, które oddziałując na rodzinę potęgują problemy i zaburzają jej funkcjonowanie.

Najbardziej niepokojące jest zjawisko dziedziczenia ubóstwa, co przejawia się w biernej postawie i trwaniu w ubóstwie nawet mimo pojawiających się w perspektywie zmian. Stąd też istotnym problemem jest, by szybko i skutecznie udzielić właściwej pomocy.

Identyfikację najczęściej występujących powodów przyznania pomocy społecznej przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu plockiego przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Powody przyznania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu plockiego w latach 2016-2018

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Liczba rodzin objętych pomocą w latach:		
	2016	2017	2018
Ubóstwo	2132	1734	1768
Sieroctwo	2	3	1
Bezdomność	33	34	24
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność	459	431	377
Bezrobocie	1931	1738	1470
Niepełnosprawność	961	964	876
Długotrwała lub ciężka choroba	944	1051	1091
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	469	385	361
Przemoc w rodzinie	27	26	22
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	188	182	161
Narkomania	3	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	27	31	23
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0
Zdarzenie losowe	101	178	91
Sytuacja kryzysowa	47	23	32
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	3	57	10

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Jak wynika z powyższych danych, drugą co do wielkości przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie, kolejnymi długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Pozostałe przyczyny udzielania pomocy występują sporadycznie.

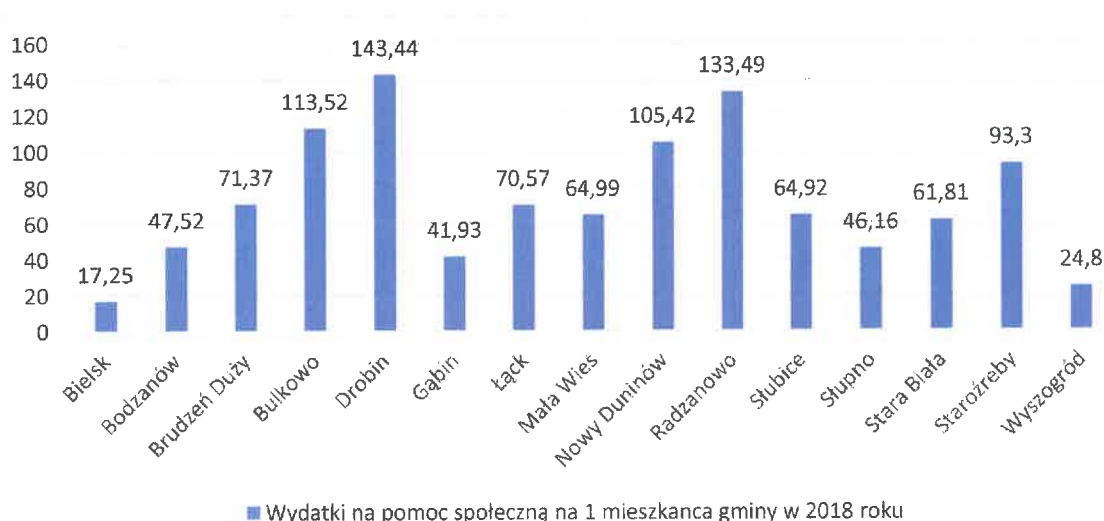
Tabela 7. Nakłady finansowe na udzielone świadczenia z pomocy społecznej w gminach – zadania własne w latach 2016-2018

Lp.	Nazwa gminy	Liczba ludności w roku 2018	Nakłady finansowe w zł w latach				
			2016	2017	% w porównaniu do 2016 r.	2018	% w porównaniu do 2016 r.
1.	Bielsk	9 088	260.678,00	212.494,00	- 18,48	156.765,00	- 39,86
2.	Bodzanów	8 221	441.939,00	364.254,00	- 17,58	390.689,00	- 11,6
3.	Brudzeń Duży	8 262	600.858,00	596.255,00	- 0,77	589.689,00	- 1,86
4.	Bulkowo	5 584	563.646,00	630.251,00	11,82	633.884,00	12,46
5.	Drobin	7 957	974.979,00	1.020 103,00	4,63	1.141 325,00	17,06
6.	Gąbin	11 021	402.124,00	459.993,00	14,39	462.106,00	14,92
7.	Łąck	5 402	351.942,00	366.002,00	3,99	381.195,00	8,31
8.	Mała Wieś	6 032	497.013,00	440.861,00	-11,3	392.005,00	- 21,13
9.	Nowy Duninów	3 993	367.728,00	377.197,00	2,57	420.949,00	14,47
10.	Radzanowo	8 452	1.116 857,00	1.026 154,00	- 8,12	1.128 222,00	1,02
11.	Słubice	4 455	258.681,00	283.734,00	9,68	289.224,00	11,80
12.	Słupno	7 817	463.914,00	435.488,00	- 6,13	360.810,00	- 22,22
13.	Stara Biała	11 891	710.738,00	771.504,00	8,55	735.000,00	3,41
14.	Staroźreby	7 306	641.584,00	751.716,00	17,16	681.717,00	6,26
15.	Wyszogród	5 607	130.015,00	121.155,00	- 6,81	139.086,00	6,98
	RAZEM	111 088	7.782 696,00	7. 857 161,00	0,96	7.902 666,00	1,54

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Wysokość wydatków na pomoc społeczną spadła w 5 gminach, z czego w gminie Bielsk o 39,86 % porównując rok 2018 do 2016. W gminach Słupno i Mała Wieś wydatki spadły o 22,22 % i 21,13 %, w gminie Bodzanów zanotowano spadek wydatków o 11,6 %, nieznacznie zmalały również wydatki na pomoc społeczną w gminie Brudzeń Duży o 1,86 %. W pozostałych gminach powiatu płockiego zanotowano wzrost wydatków, największy nastąpił w gminie: Drobin (wzrost o 17,06%), Gąbin (14,92 %), Nowy Duninów (14,47 %), Bulkowo (12,46 %) i Słubice (11,80 %). Najmniej zwiększono wydatków na pomoc społeczną w gminie Radzanowo, zaledwie o 1,02 %. Biorąc pod uwagę pomoc społeczną na terenie całego powiatu płockiego można stwierdzić, iż owe wydatki wzrosły o 1,54 % w 2018 roku w stosunku do roku 2016.

Wykres 6. Wysokość wydatków na pomoc społeczną w roku 2018 w poszczególnych gminach powiatu plockiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w złotych)

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Prezentowane na wykresie kwoty są w obrębie powiatu mocno zróżnicowane, od wartości najniższych w przypadku gminy Bielsk i Wyszogród, gdzie średnie oscylują w granicach odpowiednio 17 zł i 25 zł, po gminę Drobin i Radzanowo, gdzie wysokość środków przypadających na jednego mieszkańca wyniosła ponad 143 zł i 133 zł. Również w gminach Bulkowo i Nowy Duninów wysokość środków na jednego mieszkańca przekroczyła sto złotych. Ilość środków budżetowych przeznaczonych na system pomocy społecznej wynika z różnych czynników, częściowo jest odzwierciedleniem istniejącego ubóstwa mieszkańców i związanych z tym istniejących realnych potrzeb, a częściowo z zamożności samej jednostki samorządu terytorialnego, która może wyasygnować mniej lub więcej środków finansowych na system pomocy.

Ogromną rolę w pomocy społecznej pełnią Gminne i Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Generalnie zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez gminy podzielone są na zadania własne (fakultatywne i obligatoryjne) i z zakresu administracji rządowej. Z uwagi na obszar terytorialny, ośrodki pomocy społecznej mają możliwość wnikliwej oceny problemów występujących w środowisku i określenia potrzeb w zakresie minimalizowania i zapobiegania dysfunkcjom społecznym. Dużą rolę pełnią pracownicy socjalni, którzy poprzez pracę środowiskową animują grupy samopomocy, czy też pomagają w tworzeniu koalicji różnych partnerów na rzecz systemowych rozwiązań.

Analizując dane z poniższych tabel należy zauważyć spadek liczby pracowników zatrudnionych w ośrodkach pomocy w 2018 roku w stosunku do roku 2016, w tym również znacznie zmalała liczba pracowników wykonujących usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, jak i również zmniejszyła się liczba zatrudnionych pracowników socjalnych.

Tabela 8. Liczba pracowników zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu plockiego w latach 2016-2018

Nazwa ośrodka pomocy społecznej	Liczba pracowników ogółem		
	2016	2017	2018
GOPS Bielsk	20	21	19
GOPS Bodzanów	18	14	14
GOPS Brudzeń Duży	24	18	21
GOPS Bulkowo	7	7	7
MGOPS Drobin	9	10	10
MGOPS Gąbin	18	18	17
GOPS Łąck	16	18	16
GOPS Mała Wieś	8	8	8
GOPS Nowy Duninów	13	11	10
GOPS Radzanowo	9	10	11
GOPS Słubice	8	8	8
GOPS Słupno	39	31	32
GOPS Stara Biała	14	14	15
GOPS Staroźreby	27	31	30
MGOPS Wyszogród	10	10	11
RAZEM	240	229	229

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Tabela 9. Zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2016-2018 w rozbiu na grupy pracownicze

Grupa pracownicza	Liczba pracowników		
	2016	2017	2018
Kadra kierownicza	21	20	20
Pracownicy socjalni	58	59	55
Aspiranci pracy socjalnej	2	1	0
Pracownicy wykonujący usługi op. i spec. usługi opiekuńcze	64	54	52
Pozostali pracownicy	95	95	102
OGÓŁEM	240	229	229

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

5. Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej

Na terenie powiatu plockiego funkcjonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, które jest jednostką organizacyjną Powiatu Płockiego, powołaną do realizacji zadań własnych oraz zadań z zakresu administracji rządowej zleconych do realizacji przez powiat w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej, a także z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Do zadań powiatu wynikających z ustawy o pomocy społecznej należy:

1. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
2. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
3. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
4. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
5. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy;
6. prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
7. prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
8. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
9. udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
10. szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;

11. doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
12. podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
13. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie;
14. utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań powiatu wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
3. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
4. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
6. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
7. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
8. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
9. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
10. prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych lub pełniących funkcję rodziny zastępczej;

11. kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
12. finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
13. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
14. przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy m.in.:

1. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
2. prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
3. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
4. udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej;
5. realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
6. finansowanie pobytu w pieczy zastępczej małoletnich cudzoziemców;

7. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych lub terapii dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku realizuje działania w obszarze dodatku wychowawczego oraz od 2018 r. programu Dobry Start. W 2018 r. wypłacono 1537 dodatków wychowawczych na kwotę 755 414 zł, 88 dodatków do zryczałtowanej kwoty na sumę 43291 zł oraz 137 świadczeń na Dobry Start na łączną kwotę 41100 zł.

Tabela 10. Wydatki na wypłatę dodatków wychowawczych na dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej (rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe i rodzinne domy dziecka oraz wypłatę dodatków do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego - w latach 2016-2018

Lp.	Wydatki na wypłatę dodatków wychowawczych/ dodatków do zryczałtowanej kwoty środków finansowych	IV – XII 2016		I – XII 2017		I – XII 2018	
		Ilość świadczeń	Kwota (zł)	Ilość świadczeń	Kwota (zł)	Ilość świadczeń	Kwota (zł)
1.	Dodatek wychowawczy	1213	598.198,00	1542	762.455,00	1537	755.414,00
2.	Dodatek do zryczałtowanej kwoty	62	30.468,00	70	35.000,00	88	43.291,00
Ogółem		1275	628.666,00	1612	797.455,00	1625	798.705,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Tabela 11. Wydatki na wypłatę świadczenia w ramach Programu „Dobry start” w roku 2018.

Lp.	Wydatki na wypłatę świadczeń w ramach programu „Dobry start”	2018	
		Ilość świadczeń	Kwota (zł)
1.	Dobry start na dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	116	34.800,00
2.	Dobry start na dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	18	5.400,00
3.	Dobry start na osoby usamodzielniane	3	900,00
Ogółem		137	41.100,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

5.1 Dziecko w środowisku

Na zapewnienie odpowiedniej pozycji dziecka w środowisku lokalnym wpływa wiele czynników, jednym z kluczowych jest możliwość korzystania ze wsparcia odpowiednich instytucji, w tym poradnictwa rodzinnego oraz pedagogicznego.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Płocku

Poradnia swym zasięgiem obejmuje przedszkola, szkoły i inne placówki oświatowe z terenu powiatu płockiego. Organem nadzorującym Poradnię jest Mazowiecki Kurator Oświaty, a organem prowadzącym jest Powiat Płocki.

Celem działania poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielania rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży.

Do zadań poradni, w tym realizowanych poza poradnią w przedszkolach, szkołach i placówkach oraz środowisku rodzinnym dziecka, należy w szczególności:

1. diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, w tym:
 - predyspozycji i uzdolnień,
 - niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
 - specyficznych trudności w uczeniu się;
2. wspomaganie dzieci i młodzieży odpowiednio do ich potrzeb rozwojowych edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży:
 - szczególnie uzdolnionych,
 - przyczyn niepowodzeń edukacyjnych,
 - ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się,
 - z zaburzeniami komunikacji językowej,
 - z chorobami przewlekłymi;
3. prowadzenie terapii dzieci i młodzieży, w zależności od rozpoznanych potrzeb, w tym dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi, z zachowaniami dysfunkcyjnymi, niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
4. pomoc dzieciom i młodzieży w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kariery zawodowej oraz wspieranie nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek w planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego,

5. wspomaganie dzieci i młodzieży z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą,
6. pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień dzieci i młodzieży,
7. podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży,
8. współpraca ze szkołami i placówkami w rozpoznawaniu u uczniów specyficznych trudności w uczeniu się, w tym ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się u uczniów klas I – III,
9. współpraca z przedszkolami, szkołami i placówkami przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych dla dzieci niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie w szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych,
10. współpraca w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły lub placówki pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
11. wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny,
12. wspomaganie edukacyjnej i wychowawczej funkcji przedszkola, szkoły lub placówki, w tym udzielanie nauczycielom pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych,
13. prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli,
14. udzielanie, we współpracy z placówkami doskonalenia zawodowego, wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom udzielającym pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkołach i placówkach.

Poradnia realizuje swoje zadania poprzez:

1. diagnozowanie,
2. opiniowanie,
3. działalność terapeutyczną,
4. prowadzenie grup wsparcia,
5. interwencję kryzysową,
6. poradnictwo,
7. konsultacje,
8. działalność informacyjno – szkoleniową,
9. działalność profilaktyczną.

Poradnia udziela pomocy:

1. Uczniom, ich rodzicom i nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek mającym swoją siedzibę na terenie działania poradni.
2. Dzieciom od 0 - 3 lat, a także dzieciom i młodzieży począwszy od 3 roku życia; nieuczęszczającym do przedszkoli i szkół, a zamieszkałym na terenie działania poradni.

Tabela 12. Działalność diagnostyczna Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Płocku w latach 2016-2018

Rodzaj działalności	2016	2017	2018
Liczba badań psychologicznych	1074	908	822
Liczba badań pedagogicznych	1152	1018	908
Liczba badań logopedycznych	571	483	453
Razem	2797	2409	2183

Źródło: Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Płocku

Tabela 13. Formy pomocy udzielonej dzieciom i młodzieży w latach 2016-2018

Formy pomocy		2016	2017	2018
FORMY POMOCY POŚREDNIEJ				
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów	Z uszkodzeniem słuchu	-	-	-
	Z uszkodzeniem wzroku	-	-	-
	Z niepełnosprawnością ruchową	11	11	11
	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	109	83	72
	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	20	15	12
	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim	6	16	9
	Z autyzmem	-	-	-
	Z niepełnosprawnością sprzężoną	7	10	19
	Zagrożonych niedostosowaniem społecznym	4	10	8
	Niedostosowanych społecznie	1	2	-
Orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania		74	101	39
Opinie w sprawie	Wczesnego wspomaganie rozwoju	100	66	58
	Przyspieszenie obowiązku szkolnego	-	5	-
	Odroczenia obowiązku szkolnego	9	31	22
	Zwolnienia z nauki drugiego języka obcego	1	-	-
	Kwalifikowania do klas terapeutycznych	-	-	-
	Dostosowań wymagań edukacyjnych	247	192	164
	Dysfunkcji (sprawdziany i egzaminy dojrzałości/maturalne, zawodowe)	116	54	81
	Udzielania zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	-	-	-
	Przyjęcia do oddziału przysposabiającego do pracy	-	-	-
	Ograniczonych możliwości wyboru kierunku kształcenia	-	1	1
	Skierowania do domów wczasów dziecięcych	-	-	-
Inne opinie o przebadanych		407	379	373
FORMY POMOCY BEZPOŚREDNIEJ				
Zajęcia prowadzone przez pracowników poradni (liczba osób objętych pomocą)	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	-	-	-
	Terapia logopedyczna	86	91	67
	Socjoterapia	-	-	-
	Zajęcia z uczniami zdolnymi	-	-	-
	Terapia dla zagrożonych uzależnieniem	-	-	-
	Zajęcia aktywizujące wybór zawodu	-	-	-
	Ćwiczenia rehabilitacyjne	-	-	-
	Inne formy pomocy indywidualnej	48	65	95
	Inne formy pomocy grupowej	-	25	11
Porady bez badań i po badaniach przesiewowych		49	7	100

Źródło: Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Płocku

5.2 Dziecko pozbawione opieki rodziny

Znaczącą część klientów lokalnego systemu pomocy społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniają się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

Wyuczona bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci trwale lub przejściowo, szans wychowywania we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych. Problem sieroctwa nie jest zjawiskiem nowym. Sieroty w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci, są zerwane więzi uczuciowe między członkami rodziny, a szczególnie w stosunku do dziecka.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. Jedną z najbardziej dogodnych form opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Ma ona charakter czasowy. Zapewnia czas potrzebny na pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub - gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka.

Od 01 stycznia 2012 roku weszły w życie nowe kierunki rozwiązań dotyczące pieczy zastępczej, tj. przejście zadań pieczy zastępczej z ustawy o pomocy społecznej do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Głównym założeniem ustawy jest zorganizowanie skutecznej pomocy dla rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci poprzez system wsparcia na poziomie gminy (asystenci rodzinni, rodziny wspierające, placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego), a na poziomie powiatu (organizator pieczy zastępczej, koordynatorzy, rodziny zastępcze, całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze) oraz na poziomie samorządu województwa (ośrodki adopcyjne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne).

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych, dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej, którą organizuje powiat.

W okresie objętym analizą przez Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Płockim w latach 2020-2025 Rada Powiatu Płockiego przyjęła do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Płockim na lata 2015-2017 oraz Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Płockim na lata 2018-2020. Założone w programach cele służyły rozwojowi pieczy zastępczej zapewniającej każdemu dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, umożliwienie stabilnego i bezpiecznego środowiska wychowawczego.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, od 1 stycznia 2012 roku nastąpił nowy podział rodzin zastępczych, według, którego formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

a) spokrewniona,

b) niezawodowa,

c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

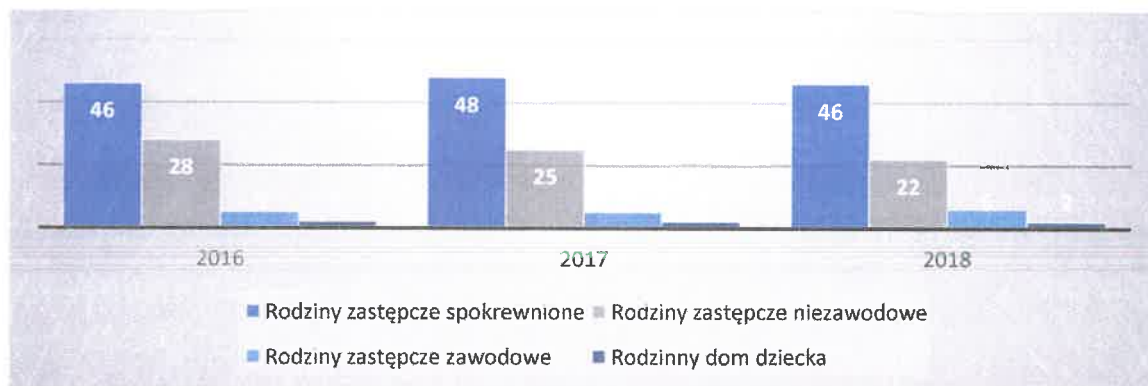
Zapisy w ustawie stworzyły nową definicję i rodzaje rodzin zastępczych.

Rodziny zastępcze:

1) **spokrewnione** - tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka - czyli dziadkowie i rodzeństwo dziecka,

2) **zawodowe lub niezawodowe** - tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Wykres 7. Rodziny zastępcze na terenie powiatu płockiego wg typu

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Tabela 14. Rodziny zastępcze w powiecie płońskim w latach 2016-2018

Lp.	Formy rodzinnej pieczy zastępczej	2016		2017		2018	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Rodziny spokrewnione	46	67	48	69	46	66
2.	Rodziny niezawodowe	28	43	25	36	22	35
3.	Rodziny zawodowe	5	20	5	21	6	24
4.	Rodzinny dom dziecka	2	15	2	16	2	10
Ogółem		81	145	80	142	76	135

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płońku

Ilość rodzin zastępczych funkcjonujących na przestrzeni ostatnich lat w powiecie płońskim nieznacznie zmalała, szczególnie widoczny jest spadek w roku 2018, przy czym ilość rodzin zastępczych spokrewnionych (ustanawianych przez Sąd w osobach babć, dziadków i rodzeństwa) pozostaje na podobnym poziomie, natomiast ilość rodzin zastępczych niezawodowych (ustanawianych przez Sąd w osobach cioc, wujków i osób niespokrewnionych z dzieckiem) – z roku na rok widocznie spada. Obecnie na terenie powiatu funkcjonuje 6 rodzin zawodowych oraz 2 rodzinne domy dziecka.

Spadek ilości rodzin zastępczych funkcjonujących w latach 2016 – 2018 na terenie powiatu płońskiego ma swoje odzwierciedlenie również w mniejszej ilości dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Należy zauważyć, że zarówno ilość rodzin zastępczych spokrewnionych jak i dzieci w nich umieszczonych pozostaje na zbliżonym poziomie, zaś wraz ze spadkiem liczby rodzin zastępczych niezawodowych spadła również ilość dzieci w niej umieszczonych. Każdego roku umieszczane są nowe dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych, co spowodowało wzrost ilości dzieci w roku 2018 w stosunku do lat poprzednich. Jednocześnie w 2018 roku zauważono spadek ilości dzieci umieszczonych w rodzinnych domach dziecka, przy czym 4 dzieci na mocy postanowień sądu zostało przeniesionych do instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Tabela 15. Liczba dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2016-2018

Lp.	Formy rodzinnej pieczy zastępczej	2016	2017	2018
		Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
1.	Rodziny spokrewnione	5	5	3
2.	Rodziny niezawodowe	1	1	0
3.	Rodziny zawodowe	6	6	7
4.	Rodzinny dom dziecka	2	4	4
Ogółem		14	16	14

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Ilość dzieci legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności pozostaje na zbliżonym poziomie, jednak warto zwrócić uwagę, że więcej dzieci niepełnosprawnych umieszczana była w rodzinach zastępczych zawodowych i rodzinnych domach dziecka oraz rodzinach zastępczych spokrewnionych. Osoby prowadzące rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, w każdym z powyższych przypadków ubiegały się o przyznanie środków finansowych w postaci dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dzieci.

Tabela 16. Wydatki powiatu płockiego na rodzinną pieczę zastępczą w latach 2016-2018

Lp.	Wydatki powiatu płockiego na rodzinną pieczę zastępczą, w tym: świadczenia i dodatki na utrzymanie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej oraz środki finansowe związane z utrzymaniem rodziny zastępczej/ rodzinnego domu dziecka	2016	2017	2018
		Kwota (zł)	Kwota (zł)	Kwota (zł)
1.	Rodzina zastępcza spokrewniona	520.492,00	532.822,00	514.206,00
2.	Rodzina zastępcza niezawodowa	240.792,00	226.115,00	231.525,00
3.	Rodzina zastępcza zawodowa	369.506,00	312.700,00	354.869,00
4.	Rodzinny Dom Dziecka	153.423,00	166.222,00	235.877,00
5.	Rodzina pomocowa	0,00	0,00	1.323,00
Ogółem		1.284.213,00	1.237.859,00	1.337.800,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Pomimo spadku ilości funkcjonujących rodzin zastępczych i ilości dzieci w nich umieszczonych na przestrzeni ostatnich lat, widoczny jest wzrost wydatków powiatu płockiego na rodzinną pieczę zastępczą, co spowodowane jest podwyższeniem w 2018 roku przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka

Tabela 17. Liczba rodzin zastępczych w powiecie płockim w latach 2016-2018 – wg liczby dzieci

Liczba dzieci w rodzinie zastępczej	Typ rodziny											
	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe			Rodzinne domy dziecka		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
1 dziecko	28	31	28	17	18	14	0	0	0	0	0	0
2 dzieci	16	14	16	8	5	5	0	0	0	0	0	0
3 dzieci	2	2	2	1	1	2	3	2	3	0	0	0
4 dzieci i więcej	0	1	0	2	1	1	2	3	3	2	2	2
Ogółem	46	48	46	28	25	22	5	5	6	2	2	2

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Najwięcej istnieje rodzin zastępczych spokrewnionych oraz rodzin zastępczych niezawodowych, w których umieszczonych jest po 1 lub po 2 dzieci, zaś rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka jest stosunkowo mało, ale umieszczana jest w nich znacznie większa ilość dzieci. W rodzinach zawodowych w przedstawionym czasookresie przebywało po 3, 4 dzieci i więcej, co związane było z umieszczaniem rodzeństwa, zaś w rodzinnych domach dziecka powyżej 4 dzieci.

Tabela 18. Wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie płockim w latach 2016-2018

Wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	Typ rodziny												Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 r. - ogółem
	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe			Rodzinne domy dziecka			
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
0-1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	2
1-3	6	2	2	2	0	0	0	1	2	3	3	0	4
4-6	5	6	6	5	2	3	1	2	4	1	2	2	15
7-13	29	36	31	17	17	19	9	9	10	7	8	5	65
14-17	24	21	18	15	13	9	7	7	4	3	1	3	34
18-24	3	4	8	4	4	4	2	2	3	1	1	0	15
Ogółem	67	69	66	43	36	35	20	21	24	15	16	10	135

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Istotną okolicznością, na jaką należy zwrócić uwagę jest kwestia wieku dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu płockiego. Każdego roku w pieczy zastępczej przebywają dzieci od urodzenia do pełnoletności, a nawet do ukończenia 24 roku życia. Jednakże w ostatnich latach najwięcej dzieci przebywających w pieczy było pomiędzy 7 a 13 rokiem życia jak również od 14 do 17 roku życia, co przedstawia powyższa tabela.

Tabela 19. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu plockiego w latach 2016-2018

Lata	Liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	Liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego	Ogółem
2016	5	0	5
2017	6	11	17
2018	8	10	18

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu plockiego znacznie wzrosła w 2017 roku, gdyż powiat plocki otworzył własną placówkę socjalizacyjną i od 2017 roku dzieci, które na mocy postanowień sądu miały trafić do instytucjonalnej pieczy zastępczej zaczęły być umieszczane w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Wyszogrodzie. Do roku 2016 dzieci kierowane przez sądy do placówki socjalizacyjnej umieszczane były na terenie innych powiatów.

Obecnie Powiat Płocki dysponuje Placówką Opiekuńczo – Wychowawczą Typu Rodzinnego Nr 1 w Nowym Bronowie – przeznaczoną dla 8 dzieci oraz Placówką Opiekuńczo – Wychowawczą w Wyszogrodzie – przeznaczoną dla 14 dzieci.

Tabela 20. Powody umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) na terenie powiatu plockiego w latach 2016-2018

Lp.	Powody	Lata		
		2016	2017	2018
		Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
1.	Sieroctwo	6	5	3
2.	Pólsieroctwo	27	24	23
3.	Uzależnienia rodziców	69	70	53
4.	Przemoc w rodzinie	6	11	15
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	29	33	39
6.	Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	3	3	3
7.	Długotrwała lub ciężka choroba, co najmniej jednego z rodziców	5	9	12
8.	Ubóstwo	0	0	0
9.	Bezrobocie	0	0	0
10.	Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0
11.	Pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	2	2	2
12.	Inne	0	0	1
13.	Dzieci cudzoziemców	0	0	0
14.	Małoletnie matki	3	2	2
Ogółem		150	159	153

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Głównym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej na terenie powiatu płockiego w latach 2016 -2018 – było uzależnienia rodziców (w tym od alkoholu) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Na trzecim miejscu w statystykach dotyczących przyczyn umieszczania dzieci w pieczy występuje pólsieroctwo. Niepokojący jest fakt, iż z roku na rok zwiększa się ilość dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej z powodu przemocy występującej w rodzinie oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby, co najmniej jednego z rodziców. Należy nadmienić, iż na przestrzeni przedstawionych lat nie było w powiecie płockim żadnego przypadku umieszczenia dziecka w pieczy z powodu: ubóstwa, bezrobocia i nieodpowiednich warunków, jak również brak było umieszczonych dzieci cudzoziemskich.

Tabela 21. Napływ dzieci do pieczy zastępczej na terenie powiatu płockiego w latach 2016-2018

Lp.	Liczba dzieci do 18 roku życia umieszczonych w pieczy zastępczej, z tego:	Typ rodziny											
		Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe			Rodzinne domy dziecka		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	z rodziny naturalnej	10	10	2	5	2	3	3	2	2	6	7	0
2.	z rodzinnej pieczy zastępczej	1	0	3	0	1	3	0	2	0	3	0	1
3.	z instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4.	inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem		11	10	5	5	3	6	3	4	2	9	7	3

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

W 2016 roku w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało 28 dzieci, w 2017 roku umieszczonych zostało 24 dzieci, zaś w 2018 roku umieszczonych zostało 16 dzieci. Widoczny jest systematyczny spadek ilości umieszczanych dzieci.

Spośród wszystkich dzieci, które trafiły do rodzinnych form pieczy zastępczej w przedstawionych latach większość małoletnich dzieci została umieszczona bezpośrednio z rodziny naturalnej, w kilku przypadkach dzieci zostały przeniesione z innych form pieczy zastępczej.

W 2016 roku z rodzinnych form pieczy zastępczej odeszło 14 dzieci i 16 osób pełnoletnich spośród których 15 założyło własne gospodarstwo domowe a tylko 1 osoba wróciła po pełnoletności do rodziny naturalnej. Spośród małoletnich tylko 1 dziecko powróciło do rodziny naturalnej, 6 zostało przeniesione do innej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, 1 zostało umieszczone w placówce, 5 dzieci zostało przysposobionych.

W 2017 roku z rodzinnych form pieczy zastępczej odeszło 14 dzieci i 13 osób pełnoletnich, spośród których 12 założyło własne gospodarstwo domowe a tylko 1 osoba wróciła po pełnoletności do rodziny naturalnej. Spośród małoletnich 6 dzieci powróciło

do rodziny naturalnej, 2 zostało przeniesione do innej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, 5 dzieci zostało przysposobionych oraz 1 dziecko opuściło rodzinny dom dziecka z przyczyn innych, wyżej niewymienionych.

W 2018 roku z rodzinnych form pieczy zastępczej odeszło 11 dzieci i 11 osób pełnoletnich, które założyły własne gospodarstwo domowe. Spośród małoletnich 1 dziecko powróciło do rodziny naturalnej, 2 zostało przeniesione do innej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, 5 dzieci zostało przeniesionych do placówki opiekuńczo – wychowawczej, 3 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą z przyczyn innych, wyżej niewymienionych.

Podsumowując lata 2016-2018 odejście dziecka z rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka dotyczyło : 42% przypadków przeniesienia dziecka do innej formy pieczy, 26 % dzieci zostało przysposobionych, 21 % dotyczy powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Najwięcej powrotów dzieci do rodziny naturalnej miało miejsce w 2017 roku.

W przypadku osób pełnoletnich, które opuszczają pieczę zastępczą jedynie 5% osób powraca do rodziny naturalnej, zaś 95% osób zakłada własne gospodarstwa domowe. Powyższe dane przedstawia tabela 22.

Tabela 22. Odpływ dzieci z pieczy zastępczej na terenie powiatu płockiego w latach 2016-2018

Liczba dzieci do 18 roku z tego, które:	Typ rodziny											
	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe			Rodzinne domy dziecka		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
powróciły do rodziny naturalnej	1	1	1	0	4	0	0	0	0	0	1	0
zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	1	0	2	0	1	0	3	0	0	2	1	0
zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	3
zostały przysposobione	0	0	0	2	3	0	1	1	0	2	1	0
zostały umieszczone w młodzieżowym ośrodku wychowawczym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0
Liczba dzieci powyżej 18 roku, z tego, które	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
powróciły do rodziny naturalnej	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
założyły własne gospodarstwo domowe	10	7	7	2	2	3	3	2	1	1	1	0
Ogółem	12	8	11	6	10	4	7	3	4	5	6	3

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczonego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynator rodzinnej pieczy nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. W stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora wykonuje Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Na terenie powiatu plockiego wszystkie rodziny zastępcze oraz dzieci przebywające w tych rodzinach są objęte opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jako organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Tabela 23. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz dzieci objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej – w latach 2016 - 2018

Lata	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2016	79	141
2017	77	137
2018	74	132

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Tabela 24. Liczba wizyt koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, placówkach oświatowych i innych instytucjach działających na rzecz dziecka i rodziny w latach 2016 - 2018

	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.
Rodzina	756	749	741
Szkoła	244	224	176
Inne instytucje OPS,	43	53	63
Ogółem	1043	1026	980

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Poza udzielaniem świadczenia pieniężnego, Centrum utrzymuje stałe kontakty z rodzinami zastępczymi i pełni nadzór nad przebiegiem rozwoju i warunkami życia dzieci. Organizuje spotkania z rodzinami zastępczymi celem ustalenia, w jakim stopniu wywiązywały się one z powierzonych im funkcji opiekuńczo – wychowawczych, dokonuje oceny rodzin zastępczych oraz oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Dzieci wychowywane w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, po osiągnięciu pełnoletności, stają się osobami usamodzielnianymi. Wybór sposobu usamodzielnienia należy zawsze do młodego człowieka w uzgodnieniu z opiekunem

usamodzielnienia. Może dalej pozostać w rodzinie zastępczej kontynuując naukę, bądź opuścić rodzinę zastępczą i również kontynuować naukę. Wówczas otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki nawet do 25 roku życia. Jeżeli plany życiowe związane są z pracą zawodową, wówczas osoba usamodzielniana na wniosek otrzymuje pomoc na usamodzielnienie i pomoc na zagospodarowanie.

Tabela 25. Formy wsparcia dla usamodzielniających się wychowanków w latach 2016-2018

Lata	Liczba wychowanków rodzin zastępczych objętych pomocą			Liczba wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych pomocą		
	Kontynuowanie nauki	Usamodzielnienie	Zagospodarowanie	Kontynuowanie nauki	Usamodzielnienie	Zagospodarowanie
2016	52	8	1	18	6	0
2017	49	9	1	13	4	1
2018	47	10	1	10	7	0
Razem	148	27	3	41	17	1

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Powyższe dane ukazują, iż wychowankowie opuszczający rodzinne formy pieczy zastępczej w dużej mierze kontynuują naukę i podnoszą swoje kwalifikacje, zaś wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych częściej występują o pomoc na usamodzielnienie, a coraz mniej osób podnosi swoje kwalifikacje poprzez kontynuację nauki.

Tabela 26. Rodzaje szkół, w których kontynuują naukę wychowankowie z zastępczych form opieki w latach 2016-2018

Poziom kształcenia	Liczba wychowanków					
	Liczba wychowanków z rodzin zastępczych			Liczba wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
wyższe	15	15	13	0	0	0
policealne	16	15	18	6	4	2
średnie	16	12	16	6	6	7
zasadnicze	5	7	0	5	3	1
gimnazjalne	0	0	0	1	0	0
Ogółem	52	49	47	18	13	10

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Dokonując analizy rodzajów szkół, w których kontynuują naukę wychowankowie zastępczych form opieki, widoczny jest fakt, iż wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej mają wyższy poziom wykształcenia, najwięcej jest wychowanków, którzy uczą się w szkołach policealnych, średnich i uczelniach wyższych. W przypadku wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych najwięcej osób kształciło się na poziomie szkoły średniej, policealnej i zasadniczej, przy czym należy zauważyć, iż spośród wychowanków placówek żadna osoba nie kontynuowała nauki na uczelni wyższej.

Tabela 27. Wydatki na osoby usamodzielniane z rodzinnej pieczy zastępczej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2016-2018

Wykaz świadczonych usług	2016		2017		2018	
	Liczba świadczeń w rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba świadczeń w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba świadczeń w rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba świadczeń w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba świadczeń w rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba świadczeń w instytucjonalnej pieczy zastępczej
	Kwota	Kwota	Kwota	Kwota	Kwota	Kwota
na kontynuowanie nauki	519	94	485	73	396	65
	262.987,00	46.914,00	237.709,00	36.500,00	203.020,00	33.462,00
na usamodzielnienie	8	3	12	5	8	6
	39.582,00	13.860,00	52.764,00	33.000,00	39.418,00	36.006,00
na zagospodarowanie	1	0	1	1	1	0
	1.500,00	0,00	4.941,00	1.500,00	1.577,00	0,00
Ogółem	528	97	498	79	405	71
	304.069,00	60.774,00	295.414,00	71.000,00	244.015,00	69.468,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Płocku

Powyższa tabela przedstawia liczbę świadczeń i kwoty wypłaconej pomocy pieniężnej w latach 2016-2018 na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie i usamodzielnienie. Z danych wynika ciągle malejąca liczba wychowanków i to zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej korzystających z pomocy finansowej na kontynuowanie nauki.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła do systemu pomocy społecznej funkcję asystenta rodziny. Jest to nowe rozwiązanie i w założeniu ma on pełnić inną rolę niż pracownik socjalny. Asystent ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny, nienormowany czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązkach rodzicielskich. Potrzeba jego zatrudnienia ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Asystent może zostać skierowany zarówno do rodzin biologicznych jak i zastępczych-spokrewnionych. Pod opieką asystenta nie może być więcej niż 15 rodzin. Ustawa zobowiązuje asystentów m.in. do sporządzania planów pracy, ocen sytuacji rodziny oraz opinii na potrzeby sądu.

W świetle ww. ustawy rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły,

a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Nadrzędnym celem jego pracy jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności, przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, poprzez pomoc w osiągnięciu przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Jego praca powinna wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny – rodziców i dzieci, czemu będzie sprzyjało indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W sytuacji, gdy dojdzie, mimo wszystko, do czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, praca asystenta z rodziną musi być kontynuowana. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu, oraz z sądem.

Liczbę zatrudnionych asystentów rodziny oraz rodziny z problemami opiekuńczo wychowawczymi w poszczególnych gminach powiatu przedstawia poniższa tabela.

Z poniższego zestawienia wynika, iż na terenie powiatu plockiego w okresie od 2016 roku do 2018 roku wzrosła liczba asystentów zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej z 15 do 17 osób.

Tabela 28. Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w gminach pracujących na rzecz rodziny w latach 2016-2018

Gmina	Liczba asystentów rodziny		
	2016	2017	2018
Bielsk	2	2	2
Bodzanów	1	1	1
Brudzeń Duży	1	1	1
Bulkowo	1	1	1
Drobin	0	1	1
Gąbin	1	1	1
Łąck	1	1	1
Mała Wieś	1	1	1
Nowy Duninów	1	1	1
Radzanowo	1	1	1
Słubice	1	1	1
Słupno	2	2	2
Stara Biała	1	1	1
Staroźreby	1	1	1
Wyszogród	0	0	1
Ogółem	15	16	17

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

5.3 Kwestia niepełnosprawności

Powszechnie uważa się, że niepełnosprawność jest jednym z głównych problemów współczesnego świata. Istotnym czynnikiem, który wyznacza jego rangę jest liczebność zbiorowości osób niepełnosprawnych. Szacunkowo przyjmuje się, że osoby te stanowią 14,3% ogółu społeczeństwa. Przyczyny niepełnosprawności są bardzo złożone. Za główne jednak należy uznać zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi, słabość systemu promocji zdrowia i opieki medycznej, trudne warunki pracy, zagrożenia komunikacyjne oraz niską świadomość zdrowotną społeczeństwa i niską ocenę zdrowia, jako wartości samej w sobie. Wiedza, kim są osoby niepełnosprawne, jak funkcjonują, jakie mają potrzeby jest wciąż niewielka. Wiemy, że jest to zbiorowość zróżnicowana, nie tylko pod względem stopnia niepełnosprawności, który to w sposób ogólny klasyfikuje osoby niepełnosprawne. Ważne są również inne cechy, jak rodzaj i typ niepełnosprawności, ocena możliwości wykonywania pracy, integracja ze środowiskiem. Osoby niepełnosprawne oraz rodziny z osobami niepełnosprawnymi są narażone na zwiększone występowanie niedostatku, ubóstwa, niewydolności opiekuńczej i wychowawczej. Specyfiką rodzin z osobami niepełnosprawnymi jest to, że problem inwalidztwa jednego z członków dotyczy całej rodziny we wszystkich jej funkcjach, dlatego cała rodzina powinna doświadczać pomocy. Niepełnosprawność jest jednym z najbardziej złożonych problemów społecznych. Na społeczeństwie obywatelskim spoczywa obowiązek wyrównywania szans życiowych osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania ich dyskryminacji zarówno społecznej jak i zawodowej.

W powiecie płońskim funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, który na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania, o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydaje odpowiednio orzeczenia o:

1. niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
2. stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia;
3. wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, zwanymi „orzeczeniami o wskazaniach do ulg i uprawnień”.

W oparciu o dane statystyczne przygotowane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku dokonano analizy danych dotyczących wydanych orzeczeń dla mieszkańców powiatu płońskiego w latach 2016-2018.

Tabela 29. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Stopień niepełnosprawności	Liczba wydanych orzeczeń		
	2016	2017	2018
Lekki	187	199	155
Umiarkowany	573	594	597
Znaczny	317	360	404
Ogółem	1077	1153	1156

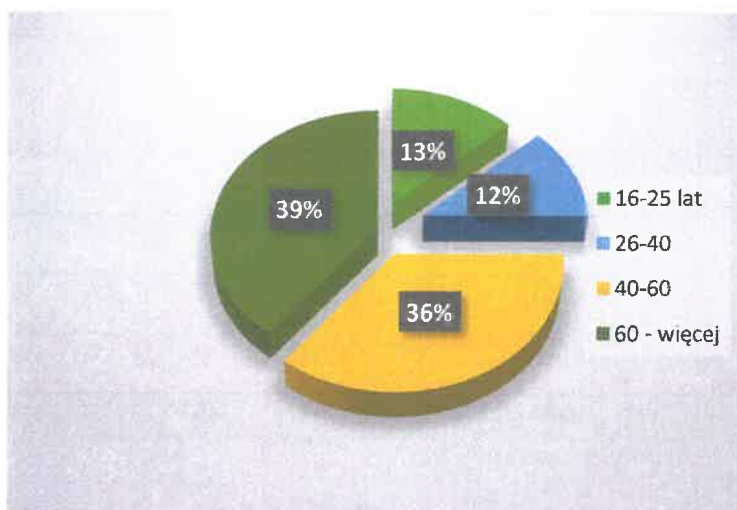
Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Tabela 30. Liczba wydanych orzeczeń wg wieku i płci

Rok	Liczba wydanych orzeczeń					
	Wiek				Płeć	
	16-25	26-40	40-60	60 i więcej	K	M
2016	171	147	396	363	545	532
2017	145	145	445	417	555	597
2018	152	137	411	456	578	578

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Wykres 8. Liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 18 roku życia w 2018 r.

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Tabela 31. Liczba wydanych orzeczeń wg wykształcenia i zatrudnienia

Rok	Liczba wydanych orzeczeń						
	Wykształcenie					Zatrudnienie	
	Mniej niż podst.	Podstawowe	Zasadnicze	Średnie	Wyższe	Tak	Nie
2016	76	363	332	231	75	129	948
2017	179	292	333	272	76	163	989
2018	166	291	343	267	89	172	984

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Tabela 32. Liczba wydanych orzeczeń wg wieku i płci dziecka

Rok	Liczba wydanych orzeczeń					
	Wiek dziecka			ogółem	Płeć	
	0-3	4-7	8-16		K	M
2016	67	73	110	250	92	158
2017	59	78	97	234	79	155
2018	72	74	133	279	109	170

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Tabela 33. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności i wieku

Przyczyny niepełnosprawności	Liczba wydanych orzeczeń					
	Osoby przed 16 rokiem życia			Osoby po 16 roku życia		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
01-U upośledzenie umysłowe	14	14	19	32	45	33
02-P choroby psychiczne	12	17	15	145	160	149
03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	32	22	30	46	37	50
04-O choroby narządu wzroku	12	8	10	5	13	23
05-R upośledzenie narządu ruchu	47	30	48	300	368	368
06-E epilepsja	9	13	10	14	21	5
07-S choroby układu oddechowego i krążenia	18	22	25	160	152	144
08-T choroby układu pokarmowego	6	3	6	60	58	55
09-M choroby układu moczowo-płciowego	7	5	6	74	76	78
10-N choroby neurologiczne	38	34	32	147	139	160
11-I inne	27	30	36	83	74	74
12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	28	36	42	11	9	17
Ogółem	250	234	279	1077	1152	1156

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Tabela 34. Liczba i cel przyjętych wniosków – osoby po 16 roku życia

Liczba i cel złożenia wniosku	2016	2017	2018
Odpowiednie zatrudnienie	268	275	234
Szkolenie	2	3	2
Uczestnictwo w terapii zajęciowej	50	59	40
Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	68	73	109
Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji	290	208	185
Zasiłek pielęgnacyjny	346	399	457
Korzystanie z karty parkingowej	142	176	148
Inne	69	90	97
Ogółem	1235	1283	1272

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Tabela 35. Liczba i cel przyjętych wniosków – osoby przed 16 rokiem życia

Liczba i cel złożenia wniosku	2016	2017	2018
Zasilek pielęgnacyjny	244	180	175
Inne	8	5	6
Ogółem	252	185	181

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku

Z powyższych danych wynika, że najliczniejszą grupą osób niepełnosprawnych w powiecie płockim, które w latach 2016-2018 otrzymały orzeczenia, stanowią osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. 39 % osób niepełnosprawnych liczy 60 lat i więcej, a 36 % jest w wieku 40-60 lat. Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności wśród osób przed 16 rokiem życia, orzekanych w powiecie w latach 2016-2018 stanowią choroby: upośledzenie narządu ruchu, całościowe zaburzenia rozwojowe i choroby neurologiczne, natomiast wśród osób powyżej 16 roku życia: upośledzenie narządu ruchu, choroby układu oddechowego i krążenia, choroby psychiczne oraz choroby neurologiczne.

W kontekście problemów, trudności i barier, z jakimi zmagają się i na jakie napotykaają osoby niepełnosprawne w codziennym życiu, szczególnego znaczenia nabiera rehabilitacja społeczna i zawodowa.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym udziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

W powiecie płockim zadania dotyczące rehabilitacji społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, natomiast zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy w Płocku.

Realizacja zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych odbywa się szczególnie poprzez dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wśród wymienionych zadań na szczeblu powiatu, realizowane są następujące formy rehabilitacji społecznej, w tym dofinansowanie do:

- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczone osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Poniższe tabele przedstawiają dane szczegółowe na temat realizowanych w powiecie płońskim zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

Tabela 36. Liczba przyznanych i wypłaconych dofinansowań w latach 2016-2018 wg rodzaju barier

Rodzaj bariery	2016		2017		2018	
	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych	5	27.789,00	3	48.545,00	5	35.073,00
Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się	7	17.600,00	14	41.260,00	20	87.519,00
Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych	15	47.042,00	8	22.648,00	22	73.262,00
RAZEM	27	92.431,00	25	112.453,00	47	195.854,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońku

Tabela 37. Liczba przyznanych i wypłaconych dofinansowań w latach 2016-2018 – zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Lata	Przyznane dofinansowanie			
	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze		Sprzęt rehabilitacyjny	
	Ilość osób	Kwota	Ilość osób	Kwota
2016	157	205.469,00	3	6.407,00
2017	195	222.600,00	5	9.696,00
2018	209	233.927,00	9	10.765,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońku

Tabela 38. Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych a liczba osób, którym przyznano dofinansowanie (wraz z opiekunami) w latach 2016-2018

Lata	Liczba osób ubiegających się	Liczba osób – przyznane dofinansowanie	Stopień zaspokojenia potrzeb - %
2016	177	133	75
2017	168	112	67
2018	267	130	49

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońku

Tabela 39. Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z dofinansowania i wysokość środków na poszczególnych zadaniach w latach 2016-2018

Zadania	2016		2017		2018	
	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	115	95.707,00	101	88.885,00	115	122.596,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	160	211.876,00	200	232.296,00	218	244.692,00
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	27	92.431,00	25	112.453,00	47	195.854,00
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	17	49.867,00	19	54.919,00	20	72.757,00
Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	5	2.944.647,00	6	3.625.759,00	6	3.983.040,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Od 2012 roku Powiat płocki za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku realizuje pilotażowy program „Aktywny samorząd”, którego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Formy i zakres pomocy udzielanej w ramach programu:

1. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,

2. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym;

a) opłata za naukę (czesne),

b) dodatek na pokrycie kosztów kształcenia (nie podlega rozliczeniu).

Tabela 40. Rodzaje i formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w latach 2016-2018

„Aktywny samorząd”	2016		2017		2018	
	Liczba osób	Kwota wypłacona	Liczba osób	Kwota wypłacona	Liczba osób	Kwota wypłacona
MODUŁ I	13	73.681,80	19	91.473,00	10	49.918,01
MODUŁ II	60	152.319,00	54	128.066,00	50	137.230,00
Razem	73	226.000,80	73	219.539,00	60	187.148,01

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

W powiecie plockim w okresie 2016-2018 realizowany był „Program wyrównywania różnic między regionami”. Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie, a działania podjęte w ramach realizacji programu zgodne są z priorytetowymi kierunkami interwencji, takimi jak: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych czy zwiększenie aktywności zawodowej. Realizację tego programu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Realizacja „Programu wyrównywania różnic między regionami” w powiecie plockim w latach 2016-2018

Rok	Podmiot na rzecz, którego zostało przyznane dofinansowanie z PFRON	Cel dofinansowania	Kwota dofinansowania	Ogółem
2016	WTZ w Mirostawiu	Zakup mikrobusu	72.000,00	72.000,00
2017	ZSS w Goślicach	Zakup mikrobusu	72.660,00	872.889,50
	DPS w Goślicach	Zakup mikrobusu	72.660,00	
	WTZ w Zakrzewie	Zakup autobusu	225.100,00	
	DPS w Brwilnie	Zakup mikrobusu	72.660,00	
	WTZ w Machcinie	Zakup mikrobusu	72.660,00	
	ŚDS w Starych Świącicach	Zakup mikrobusu	72.660,00	
	ŚDS w Słupnie	Zakup autobusu	95.500,00	
	Dzienny Dom Pomocy „Senior wigor” w Stanowie	Zakup autobusu	188.989,50	
2018	Starostwo Powiatowe w Płocku	Zakup i montaż dźwigu osobowego	49.069,50	489.069,50
	DPS w Nowym Miszewie	Zakup mikrobusu	80.000,00	
	WTZ w Nowym Miszewie	Zakup mikrobusu	80.000,00	
	WTZ w Machcinie	Zakup autobusu	140.000,00	
	WTZ w Koszelewie	Zakup autobusu	140.000,00	

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Możliwość wykorzystania funduszy europejskich oraz otwartość na wszelkie zmiany usprawniające działalność instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych, a także znajomość najistotniejszych problemów społecznych występujących w powiecie dają ogromną nadzieję na skuteczną pomoc w sektorze społecznym.

Na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie plockim działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, która została powołana przez Starostę Powiatu Płockiego, jako organ opiniodawczo-doradczy. Do zakresu działań Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacja praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie

projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Członkowie Społecznej Rady opiniują również projekty uchwał Rady Powiatu dotyczące problematyki osób niepełnosprawnych.

W powiecie plockim realizowany jest „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych”.

5.4 Domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy

Najpowszechniejszą z form wsparcia instytucjonalnego są domy pomocy społecznej. Podstawowym celem działalności domu pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb opiekuńczych, bytowych, społecznych, zdrowotnych i religijnych w sposób i w stopniu umożliwiających godne życie osobie niepełnosprawnej. Są one przeznaczone dla osób, które nie mogą otrzymać niezbędnej opieki i wsparcia w miejscu zamieszkania i nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, lecz z uwagi na podeszły wiek, schorzenia, warunki rodzinne, mieszkaniowe i materialne oraz sytuację życiową – wymagają stałej opieki.

Na terenie powiatu płockiego funkcjonuje 6 domów pomocy społecznej, posiadających łącznie 678 miejsc statutowych. Na koniec 2018 r. przebywało w nich 672 osoby, z tego 234 mieszkańców powiatu i 438 osób z poza powiatu.

1. Dom Pomocy Społecznej „Nad Jarem” w Nowym Miszewie, przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie z oddziałem dla osób przewlekłe psychicznie chorych, dysponujący 186 miejscami,
2. Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie, przeznaczony dla osób przewlekłe psychicznie chorych, dysponujący 87 miejscami,
3. Dom Pomocy Społecznej w Koszelewie, przeznaczony dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekłe somatycznie chorych, dysponujący 100 miejscami,
4. Dom Pomocy Społecznej im. Błogosławionego Arcybiskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego w Brwilnie, przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dysponujący 140 miejscami,
5. Dom Pomocy Społecznej w Goślicach, przeznaczony dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, dysponujący 131 miejscami,
6. Dom Pomocy Społecznej w Wyszogrodzie przeznaczony dla osób przewlekłe somatycznie chorych, dysponujący 34 miejscami.

Tabela 42. Liczba mieszkańców umieszczonych w domach pomocy społecznej powiatu płockiego w latach 2016-2018

Lp	Nazwa domu pomocy społecznej	Liczba mieszkańców					
		2016		2017		2018	
		Liczba miejsc	Stan mieszkańców	Liczba miejsc	Stan mieszkańców	Liczba miejsc	Stan mieszkańców
1.	DPS w Brwilnie	125	129	125	128	140	138
2.	DPS w Goślicach	147	131	131	127	131	129
3.	DPS w Koszelewie	100	96	100	101	100	99
4.	DPS w Nowym Miszewie	186	192	186	188	186	184
5.	DPS w Wyszogrodzie	30	26	30	26	34	34
6.	DPS w Zakrzewie	87	85	87	89	87	88
Ogółem		675	659	659	659	678	672

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Tabela 43. Liczba mieszkańców z terenu powiatu płockiego zamieszkujących w domach pomocy społecznej – stan na 31.12.2018 r.

Nazwa DPS	Liczba mieszkańców			Udział procentowy mieszkańców powiatu
	Ogółem	z powiatu płockiego	pozostali	
DPS w Brwilnie	138	52	86	37,68 %
DPS w Goślicach	129	80	49	62,02 %
DPS w Koszelewie	99	24	75	24,24 %
DPS w Nowym Miszewie	184	38	146	20,65 %
DPS w Wyszogrodzie	34	13	21	38,24 %
DPS w Zakrzewie	88	27	61	30,68 %
Ogółem	672	234	438	34,82 %

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Z powyższego zestawienia wynika, iż procentowy udział mieszkańców pochodzących z terenu powiatu płockiego w ogólnej liczbie mieszkańców domów pomocy społecznej na koniec 2018 roku wyniósł 34,82 %. Udział ten w poszczególnych placówkach był różny, najwięcej wynosił w Domu Pomocy Społecznej w Goślicach 62,02 %, najmniej 20,65% w Domu Pomocy Społecznej „Nad Jarem” w Nowym Miszewie.

Większość mieszkańców domów pomocy społecznej stanowiły osoby w wieku średnim i starsze. Strukturę wiekową przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Struktura wiekowa ogółem mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu płockiego w latach 2016-2018

Rok	Ogółem	Struktura wiekowa									
		Do 18 lat	% ogółu	19-40 lat	% ogółu	41-60 lat	% ogółu	61-74 lat	% ogółu	powyżej 74 lat	% ogółu
2016	659	9	1,37	174	26,40	209	31,71	173	26,25	94	14,26
2017	659	12	1,82	173	26,25	205	31,11	182	27,62	87	13,20
2018	672	12	1,79	172	25,60	208	30,95	191	28,42	89	13,24

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Z analizy danych ujętych w tabeli wynika, że w latach 2016-2018 największą grupę stanowili mieszkańcy w wieku od 41 do 60 roku życia. W roku 2018 stanowili oni 30,95 % wszystkich mieszkańców. Najmniej liczną grupę stanowili mieszkańcy w wieku do 18 roku życia – 1,79 % ogółu mieszkańców.

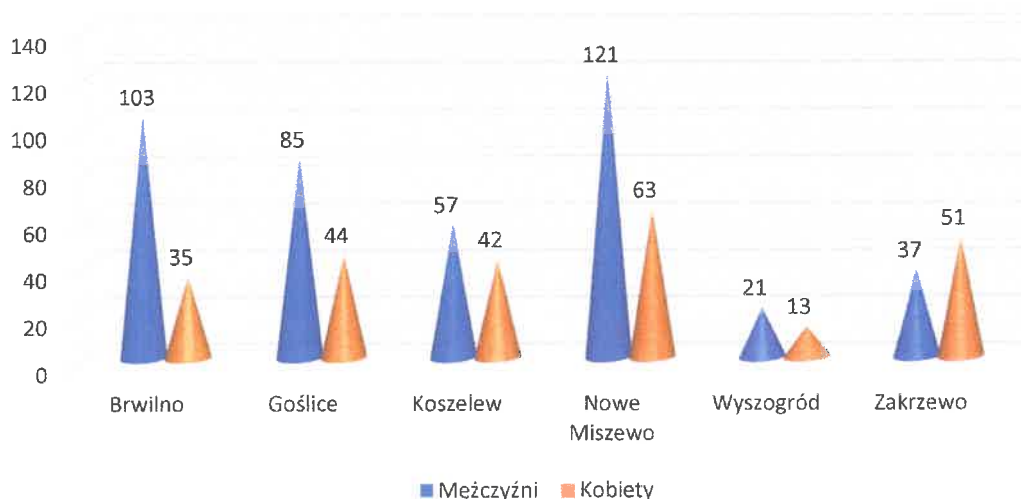
Wszystkie domy pomocy społecznej są placówkami koedukacyjnymi, przy czym liczba mężczyzn w stosunku do liczby kobiet jest prawie dwukrotnie większa. Procentowy udział mężczyzn w stosunku do ogółu mieszkańców na przestrzeni lat 2016 – 2018 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 45. Podział mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu płockiego ze względu na płeć – stan na dzień 31.12.2018

Nazwa domu	Ogółem mieszkańców	Mężczyźni	Kobiety	% udział mężczyzn do ogółu mieszkańców
DPS w Brwilnie	138	103	35	74,64
DPS w Goślicach	129	85	44	65,89
DPS w Koszelewie	99	57	42	57,58
DPS w Nowym Miszewie	184	121	63	65,76
DPS w Wyszogrodzie	34	21	13	61,76
DPS w Zakrzewie	88	37	51	42,05
Ogółem	672	424	248	63,10

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Wykres 9. Podział mieszkańców domów pomocy społecznej ze względu na płeć w powiecie płockim w 2018 r.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Najwięcej mężczyzn w 2018 roku zamieszkiwało w DPS w Brwilnie - 74,64 %, w DPS w Goślicach – 65,89 % i w DPS w Nowym Miszewie – 65,76 %, natomiast w DPS w Zakrzewie występowała niewielka przewaga kobiet – mężczyźni stanowili tam 42,05 % ogółu mieszkańców.

W latach 2016-2018 przyjęto do domów pomocy społecznej ogółem 208 osób. Przyjęcia w poszczególnych placówkach prezentuje tabela 46.

Tabela 46. Liczba mieszkańców przyjętych do domów pomocy społecznej w latach 2016-2018

Nazwa domu	Przyjęcia w latach						Ogółem
	2016		2017		2018		
	Wg starych zasad	Wg nowych zasad	Wg starych zasad	Wg nowych zasad	Wg starych zasad	Wg nowych zasad	
DPS Brwilno	0	25	0	12	0	19	56
DPS Goślice	0	0	0	3	0	5	8
DPS Koszelew	1	31	0	31	0	22	85
DPS Miszewo	0	3	0	7	0	11	21
DPS Wyszogród	0	1	0	7	0	11	19
DPS Zakrzewo	0	3	0	10	0	6	19
Ogółem	1	63	0	70	0	74	208

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Do domów pomocy społecznej mieszkańcy kierowani byli przez gminy, właściwe dla miejsca ich dotychczasowego zamieszkania, które ustalały również koszty odpłatności za pobyt mieszkańca w placówce.

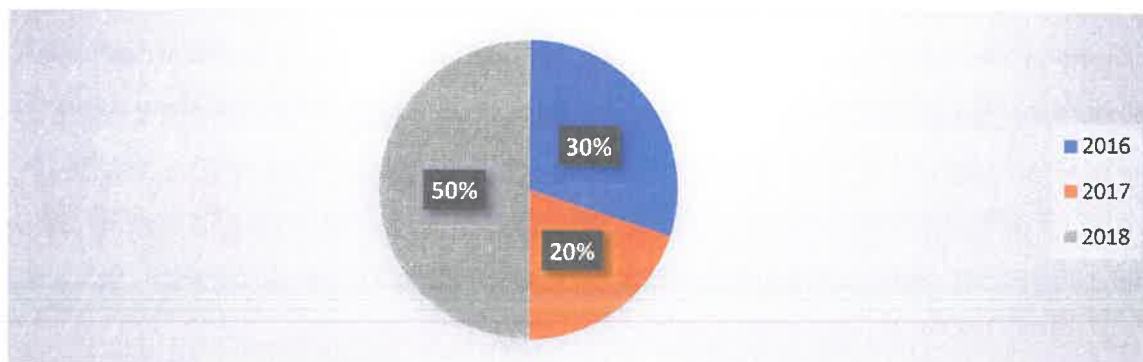
Tabela 47. Odpłatność mieszkańców za pobyt w domu pomocy społecznej powiatu płockiego w latach 2016-2018 - dotyczy mieszkańców kierowanych przez gminy.

Lata	Bez dopłaty gminy	Z dopłatą gminy	Pełna odpłatność gminy
2016	3	349	3
2017	2	378	3
2018	5	408	6

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

W latach 2016-2018 koszty odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej ponosiły głównie gminy. Na koniec 2018 roku na 419 osób skierowanych przez gminy tylko 5 osób pokrywało koszty pobytu wyłącznie z własnych środków lub z dochodów rodzin zobowiązanych do alimentacji, do 408 osób gminy jako organy kierujące do placówek dopłacały do kosztów ich utrzymania, a w przypadku 6 osób gminy ponosiły pełną odpłatność za ich pobyt w placówkach, co świadczy o tym, że umieszczane w domach pomocy osoby pochodziły ze środowisk o niskim statusie materialnym.

Wykres 10. Odpłatność mieszkańców za pobyt w DPS z dopłatą gmin w latach 2016-2018

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Tabela 48. Liczba osób zatrudnionych w domach pomocy społecznej powiatu płockiego według zakresu działalności w latach 2016 – 2018

Zakres działalności	Ogółem zatrudnieni					
	2016		2017		2018	
	Liczba osób	W przeliczeniu na etaty	Liczba osób	W przeliczeniu na etaty	Liczba osób	W przeliczeniu na etaty
kierujący jednostkami	6	6	6	6	6	6
działalność opiekuńczo – terapeutyczna	318	302,93	314	301,05	321	306,55
działalność medyczno - rehabilitacyjna	46	36,66	47	38,58	50	40
działalność administracyjna	33	30,63	33	30,63	40	37,80
działalność gospodarcza i obsługi	70	67,50	73	71,50	66	63,75
Ogółem	473	443,72	473	447,76	483	454,1

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Z powyższego zestawienia widać, iż w okresie 2016 – 2018 zatrudnienie w domach pomocy społecznej nie uległo radykalnemu zwiększeniu, a wśród zatrudnionych pracowników najliczniejszą grupę stanowili pracownicy działów terapeutyczno – opiekuńczych.

W powiecie płockim funkcjonują 3 środowiskowe domy samopomocy:

- w Wyszogrodzie, o charakterze ponadgminnym,
- w Świącicach, o charakterze gminnym,
- w Słupnie, o charakterze gminnym,

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wyszogrodzie (typ B – dla osób upośledzonych umysłowo) działa jako samodzielna jednostka organizacyjna powiatu płockiego od 2009 r. Dom jest placówką dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i dysponuje 30 miejscami. Uczestnikami są mieszkańcy Gminy Wyszogród i gmin ościennych. Z usług Środowiskowego Domu Samopomocy korzystają osoby wymagające wsparcia w przezwyciężaniu ich trudnych sytuacji życiowych, zaspakajaniu ich niezbędnych potrzeb życiowych, nauczaniu podstawowych umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia w środowisku oraz stworzeniu im systemu oparcia społecznego. Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy objęci są również półstacjonarną pomocą w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Podstawową formą aktywizacji uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Wyszogrodzie są prowadzone treningi funkcjonowania w życiu codziennym, umiejętności społecznych

i rozwiązywania problemów, umiejętności spędzania czasu wolnego oraz terapia zajęciowa o wielokierunkowym działaniu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Starych Świącicach rozpoczął swoją działalność w lutym 2016 roku. Dom jest jednostką organizacyjną Gminy Mała Wieś, finansowaną ze środków na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, przekazywane przez Wojewodę Mazowieckiego. Celem ogólnym działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Starych Świącicach jest świadczenie dziennych usług w zakresie wsparcia terapeutycznego uczestników oraz ich rodzin, kompensowanie skutków niepełnosprawności, zapobiegania izolacji i wykluczeniu społecznemu osób psychicznie przewlekłe chorych i niepełnosprawnych.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką wsparcia dziennego dla 30 osób przewlekłe psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo. (dom typu AB).

Zajęcia prowadzone są przez instruktorów terapii zajęciowej oraz asystenta osoby niepełnosprawnej w odpowiednio przydzielonych pracowniach:

1. pracowni usprawniania ruchowego,
2. pracowni gospodarstwa domowego,
3. pracowni komunikacji i umiejętności społecznych,
4. pracowni artystycznej i ogrodniczej,
5. pracowni komputerowo – informatycznej.

Ponadto zajęcia w Środowiskowym Domu Samopomocy obejmują: terapię zajęciową, terapię ruchową, poradnictwo psychologiczne i socjalne, pomoc w załatwieniu spraw osobistych, urzędowych, pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych.

Integralną częścią zajęć są spacer edukacyjne, wyjazdy integracyjne i wycieczki krajoznawcze.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Słupnie (typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych) rozpoczął swoją działalność w listopadzie 2004 roku. Dom jest placówką pobytu dziennego. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku, w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupnie. Wiodącym celem Środowiskowego Domu Samopomocy jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, w rodzinie, pracy i środowisku, a także zapobieganie i likwidowanie czasowej bądź trwałej niezdolności do życia w społeczeństwie.

Do priorytetowych celów domu należy zapobieganie izolacji społecznej osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi poprzez stwarzanie warunków sprzyjających integracji wewnętrznej – z samym sobą oraz integracji zewnętrznej ze środowiskiem, pomoc w zakresie edukacji i rozwiązywania problemów dnia codziennego oraz udzielanie wsparcia psychicznego,

przełamywanie barier we wzajemnych kontaktach osób z zaburzeniami psychicznymi z innymi osobami i najbliższymi osobami z otoczenia.

Terapia zajęciowa uczestników prowadzona jest na bazie pięciu pracowni terapeutycznych, z których każda oferuje szeroki wachlarz zajęć i aktywności dostosowanych do predyspozycji i preferencji uczestników. Zajęcia dla uczestników prowadzone są w kilkusobowych grupach w następujących pracowniach:

1. pracownia kulinarna,
2. pracownia artystyczna i witrażu,
3. pracownia krawiecko – gobeliniarska,
4. pracownia modelarstwa (stolarnia, rzeźba),
5. pracownia usprawniania ruchowego.

Realizacji tych celów podporządkowana jest każda dziedzina działalności Domu, baza lokalowa, wyposażenie, organizacja pracy personelu merytorycznego a przede wszystkim metody i formy terapii adresowane do uczestników zajęć.

5.5 Formy organizacyjne wspierające zawodowo osoby niepełnosprawne

• Warsztaty terapii zajęciowej

Duże znaczenie w rehabilitacji społeczno – zawodowej osób niepełnosprawnych pełnią warsztaty terapii zajęciowej. Warsztat Terapii Zajęciowej oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Wskazania do uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej przyznaje osobie niepełnosprawnej Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Warsztaty Terapii Zajęciowej realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości. Realizacja przez WTZ zadań odbywa się poprzez:

1. Ogólne usprawnianie,
2. Rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
3. Przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej,
4. Rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
5. Rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy albo szkolenia zawodowego.

Na terenie powiatu płockiego funkcjonowało 6 Warsztatów Terapii Zajęciowej:

- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej w Nowym Miszewie prowadzony przez Dom Pomocy Społecznej „Nad Jarem” w Nowym Miszewie, który swoją działalność rozpoczął 1 września 1995 roku, w zajęciach uczestniczyło 50 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu płockiego,
- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej w Zakrzewie prowadzony przez Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie, który swoją działalność rozpoczął 1 września 1995 roku, w zajęciach uczestniczyły 44 osoby niepełnosprawne z terenu powiatu płockiego i 1 osoba z powiatu płońskiego,
- 3) Warsztat Terapii Zajęciowej w Mirosławiu prowadzony przez Spółdzielnię Socjalną Osób Prawnych „Centrum Usług Środowiskowych”, który swoją działalność rozpoczął 1 marca 2014 roku, w zajęciach uczestniczyło 26 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu płockiego oraz 4 osoby z terenu Gminy Miasta Płock,

- 4) Warsztat Terapii Zajęciowej w Koszelewie prowadzony przez Fundację Panaceum, który swoją działalność rozpoczął 1 kwietnia 2014 roku, w zajęciach uczestniczyło 40 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu plockiego,
- 5) Warsztat Terapii Zajęciowej w Męczeninie prowadzony przez Stowarzyszenie Akademia Praktyki i Innowacji, który swoją działalność rozpoczął 1 marca 2016 roku, w zajęciach uczestniczyły 33 osoby niepełnosprawne z terenu powiatu plockiego oraz 2 osoby z terenu Gminy Miasta Płock,
- 6) Warsztat Terapii Zajęciowej w Machcinie prowadzony przez Fundację Panaceum, który swoją działalność rozpoczął 1 lutego 2017 roku, w zajęciach uczestniczyło 40 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu plockiego.

Uczestnikami warsztatów funkcjonujących na terenie powiatu plockiego było na dzień 31 grudnia 2018 r. 240 osób niepełnosprawnych.

Tabela 49. Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej z podziałem na stopnie niepełnosprawności w latach 2016 – 2018

Lata	Stopień	Warsztaty Terapii Zajęciowej						Ogółem
		Nowe Miszewo	Zakrzewo	Mirosław	Koszelew	Męczenino	Machcino	
2016	Znaczny	21	23	16	15	15	-	90
	Umiarkowany	29	22	14	15	20	-	100
2017	Znaczny	20	24	15	14	15	17	105
	Umiarkowany	30	21	15	16	20	23	125
2018	Znaczny	17	23	16	16	18	17	107
	Umiarkowany	33	22	14	24	17	23	133

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Koszty uczestnictwa osób niepełnosprawnych w warsztatach pokrywane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (90%) oraz środków powiatu (10%). Poniższa tabela przedstawia wysokość środków PFRON w poszczególnych latach na pokrycie działalności WTZ.

Tabela 50. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na pokrycie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej w latach 2016 – 2018

Lata	Warsztaty Terapii Zajęciowej						Razem
	Nowe Miszewo	Zakrzewo	Mirosław	Koszelew	Męczenino	Machcino	
2016	798.518,00	719.819,00	479.880,00	479.880,00	466.550,00	0,00	2.944.647,00
2017	799.800,00	719.820,00	479.880,00	479.880,00	559.860,00	586.519,00	3.625.759,00
2018	829.800,00	746.820,00	497.880,00	663.840,00	580.860,00	663.840,00	3.983.040,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Uczestnikami WTZ na terenie powiatu płockiego są osoby niepełnosprawne od 18 roku życia, posiadające wskazanie do terapii zajęciowej. Poniższa tabela przedstawia liczbę uczestników według wieku. Z danych wynika, że najwięcej uczestników w latach 2016 – 2018 było w przedziale wiekowym 21 – 39 lat, czyli osób w wieku aktywności zawodowej.

Tabela 51. Liczba uczestników WTZ wg wieku w latach 2016 – 2018

Lata	Wiek uczestników	Warsztaty Terapii Zajęciowej						Ogółem
		Nowe Miszewo	Zakrzewo	Mirosław	Koszelew	Męczenino	Machcino	
2016	18-20	2	0	1	1	-	-	4
	21-29	18	7	12	6	-	-	43
	30-39	15	15	11	7	-	-	48
	40-49	9	12	5	10	-	-	36
	50 i powyżej	6	11	1	6	-	-	24
	Ogółem	50	45	30	30	-	-	155
2017	18-20	2	0	1	0	0	-	3
	21-29	18	7	12	9	10	17	73
	30-39	14	10	11	6	11	8	60
	40-49	10	15	5	10	10	9	59
	50 i powyżej	6	13	1	5	4	6	35
	Ogółem	50	45	30	30	35	40	230
2018	18-20	0	0	0	1	0	0	1
	21-29	7	7	9	11	10	20	64
	30-39	19	12	14	10	9	8	72
	40-49	11	16	6	12	11	6	62
	50 i powyżej	13	10	1	6	5	6	41
	Ogółem	50	45	30	40	35	40	240

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

Uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej biorący udział w zajęciach w latach 2016-2018 to głównie osoby chore psychicznie i upośledzone umysłowo. Z danych wynika, iż z roku na rok liczba osób z tą niepełnosprawnością zwiększa się, w 2018 r. liczyła 139 uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 52. Uczestnicy WTZ z podziałem na przyczynę niepełnosprawności w latach 2016 – 2018

Lata	Przyczyna niepełnosprawności	Warsztaty Terapii Zajęciowej						Ogółem
		Nowe Miszewo	Zakrzewo	Mirosław	Koszelew	Męczenino	Machcino	
2016	Choroby psychiczne i upośledzenie umysłowe	26	25	14	15	20	-	100
	Uszkodzenia narządu ruchu	1	0	0	1	0	-	2
	Uszkodzenia narządu wzroku	0	0	0	0	0	-	0
	Uszkodzenia narządu słuchu	1	0	0	0	1	-	2
	Schorzenia neurologiczne	1	0	0	1	0	-	2
	Niepełnosprawność sprzężona	21	20	14	13	13	-	81
	Całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	2	0	1	-	3
2017	Choroby psychiczne i upośledzenie umysłowe	26	24	14	15	20	33	132
	Uszkodzenia narządu ruchu	1	0	0	0	0	2	3
	Uszkodzenia narządu wzroku	0	0	0	0	0	0	0
	Uszkodzenia narządu słuchu	1	0	0	0	1	0	2
	Schorzenia neurologiczne	1	0	0	1	0	3	5
	Niepełnosprawność sprzężona	21	21	14	14	13	2	85
	Całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	2	0	1	0	3
2018	Choroby psychiczne i upośledzenie umysłowe	28	25	12	21	21	32	139
	Uszkodzenia narządu ruchu	0	0	0	0	0	3	3
	Uszkodzenia narządu wzroku	0	0	0	0	0	0	0
	Uszkodzenia narządu słuchu	0	0	0	0	0	0	0
	Schorzenia neurologiczne	1	0	1	0	1	3	6
	Niepełnosprawność sprzężona	21	20	15	16	12	1	85
	Całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	2	3	1	1	7

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku

- **Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej w Stanisławowie**

Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej (RZAZ) powstał w 2001 roku w Stanisławowie w powiecie płońskim, z inicjatywy Komitetu Pomocy Niewidomym w Polsce z siedzibą w Nowym Jorku oraz Fundacji "Praca dla Niewidomych". Celem Zakładu jest prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej zatrudnionych osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Do zadań Zakładu należy prowadzenie kompleksowych działań w kierunku usamodzielniania zawodowego, społecznego i życiowego zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych poprzez:

- organizowanie miejsc pracy wyposażonych w urządzenia produkcyjne i sprzęt, dostosowanych do potrzeb i możliwości niepełnosprawnych;
- prowadzenie doradztwa zawodowego, szkoleń zawodowych i innych działań w kierunku podejmowania przez niepełnosprawnych zatrudnienia na otwartym rynku pracy;
- zapewnianie niezbędnej pomocy niepełnosprawnym w wypełnianiu przez nich obowiązków służbowych w pracy oraz w załatwianiu spraw osobistych;
- usprawnianie lecznicze i zabezpieczanie usług rehabilitacyjnych dla niepełnosprawnych;
- organizowanie pracownikom niepełnosprawnym dostępu do kultury oraz rekreacji, prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej;

Tabela 53. Struktura zatrudnienia w RZAZ z wyszczególnieniem osób niewidomych i słabowidzących w latach 2016-2018

Rok	Pracownicy niepełnosprawni				Pracownicy obsługi – liczba etatów
	Ogółem	Osoby niewidome	Osoby słabowidzące	Osoby z innymi schorzeniami	
2016	58	4	18	36	21
2017	58	4	18	36	21
2018	58	4	17	37	21

Źródło: Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej w Stanisławowie

Tabela 54. Przedział wiekowy zatrudnionych osób niepełnosprawnych w RZAZ w latach 2016-2018

Rok	Ogółem	18-30 lat	31-40 lat	41-50 lat	51 lat i powyżej
2016	58	4	20	8	26
2017	58	4	16	10	28
2018	58	4	18	11	25

Źródło: Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej w Stanisławowie

Rolniczy Zakład Aktywności Rolniczej zatrudnia 58 osób niepełnosprawnych, większość to osoby zamieszkujące powiat płoński, średnio 30 pracowników niepełnosprawnych oraz 18 pracowników – instruktorów zawodu.

Celem działalności Rolniczego Zakładu Aktywności Zawodowej w Stanisławowie jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych poprzez zatrudnianie, udoskonalanie i rozwijanie działalności RZAZu.

Tabela 55. Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w RZAZ według gminy zamieszkania

Rok	Zatrudnienie ogółem	Miasto Płock	Gmina Bielsk	Gmina Drobin	Gmina Staroźreby	Gmina Radzanowo	Miasto Sierpc	Gmina Zawidz	Gmina Biała
2016	58	19	4	19	4	4	5	2	1
2017	58	21	4	18	4	4	5	1	1
2018	58	19	4	20	4	4	5	1	1

Źródło: Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej w Stanisławowie

Tabela 56. Koszty działalności RZAZ z podziałem na źródła finansowania w latach 2016-2018

Rok	Koszt działalności (w zł)	Źródła finansowania			
		Środki PFRON	Środki własne (wypracowany dochód)	Inne źródła (w zł)	Procentowy udział dochodu w kosztach działalności
2016	2 548 801,86	1 624 443,27	836 872,86	87 485,73	32,83%
2017	2 900 940,57	1 893 020,38	907 381,22	100 538,97	31,28%
2018	2 775 684,16	1 814 183,15	856 580,99	104 920,02	30,86%

Źródło: Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej w Stanisławowie

6. Kwestia osób bezrobotnych

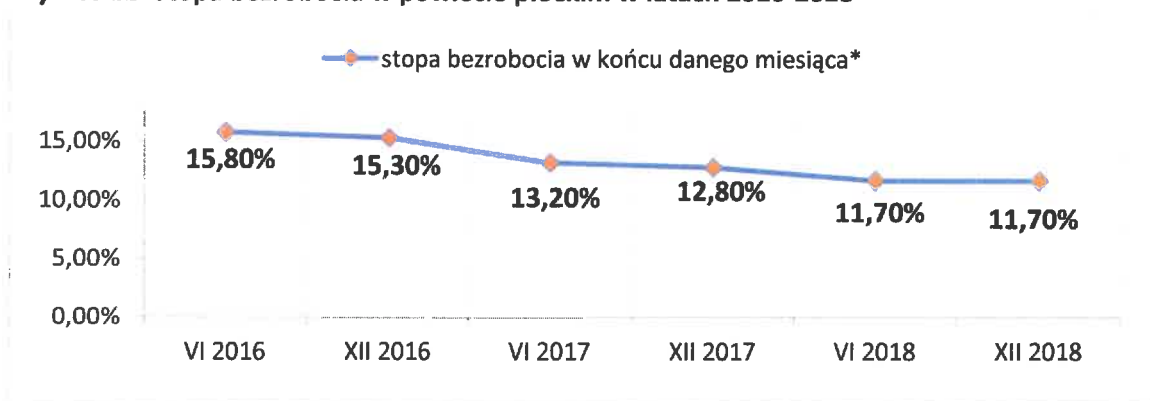
Bezrobocie to zjawisko społeczne przejawiające się brakiem dostępu do pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i gotowych tą pracę podjąć na typowych warunkach płacowych występujących w gospodarce rynkowej.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy systematycznie się poprawia. Analizując dane z lat 2016-2018 zauważymy, że liczba bezrobotnych w powiecie plockim w końcu 2018 roku wyniosła 4338 (w tym 2646 kobiet), co oznacza spadek w stosunku do roku 2016, o ponad 23 % (analogicznie wśród kobiet o 19 %).

Stopa bezrobocia tzn. wielkość bezrobocia wyrażona procentowym stosunkiem liczby bezrobotnych do cywilnej ludności aktywnej zawodowo, w końcu grudnia 2018 roku, ukształtowała się natomiast w powiecie plockim na poziomie 11,7 % (dla porównania w końcu roku 2016 wynosiła 15,1 %). Warto zauważyć, iż pomimo że znacząco przewyższała stopę bezrobocia dla województwa mazowieckiego (o prawie 6 punktów procentowych) i kraju (o 5 punktów procentowych), to dynamika spadku jej poziomu w powiecie była w latach 2016-2018 wyższa, bo wynosiła 3,4 punktu procentowego przy 2,4 punktu procentowego w kraju oraz 2,1 punktu procentowego w województwie mazowieckim.

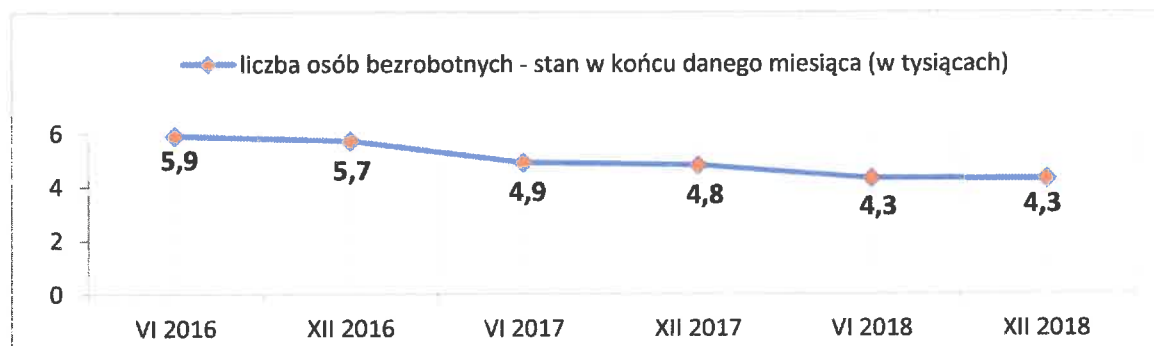
Zmiany poziomu bezrobocia (wyrażone ilością osób bezrobotnych i wartością stopy bezrobocia rejestrowanego) w powiecie plockim na przestrzeni lat 2016 - 2018 przedstawiono graficznie.

Wykres 11. Stopa bezrobocia w powiecie plockim w latach 2016-2018

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 12. Liczba bezrobotnych w powiecie płockim w latach 2016-2018

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Zjawisko bezrobocia należy rozpatrywać nie tylko pod kątem jego wielkości, ale także pod względem jego struktury.

Wśród zarejestrowanych w PUP w Płocku na 31 grudnia 2018 roku, największy odsetek stanowiły osoby w wieku 25-34 lata - prawie 30 %. Młodzież w przedziale wiekowym 18-24 lata, to 13 % ogółu bezrobotnych. Niestety, na stosunkowo wysokim poziomie tj. 23 %, utrzymywał się udział w populacji bezrobotnych osób po 50 roku życia.

Utrzymującą się cechą lokalnego bezrobocia jest niski poziom wykształcenia. Najwięcej bezrobotnych posiada bowiem wykształcenie gimnazjalne lub niższe. W trudnej sytuacji (choć nie są licznie reprezentowani wśród bezrobotnych) pozostają również kończący licea ogólnokształcące. Osobom z tych dwóch grup, ze względu na brak kwalifikacji, najtrudniej podjąć zatrudnienie. Absolwenci wyższych uczelni stanowią jedną z najmniejszych grup zarejestrowanych w PUP w Płocku. Wykształcenie policealne i średnie zawodowe oraz zasadnicze zawodowe posiada zaś łącznie 47 % bezrobotnych powiatu płockiego. Istotnym czynnikiem powodującym zagrożenie bezrobociem, obok niskiego poziomu wykształcenia jest bowiem niedostosowanie jego struktury do potrzeb rynku pracy, co przejawia się w braku ofert pracy odpowiadających kwalifikacjom tych osób. Niestety, wśród ogółu bezrobotnych powiatu płockiego 28 % nie dysponuje dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania jakiegokolwiek zawodu.

Wykres 13. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych powiatu płockiego – stan na 31.12.2018 r.

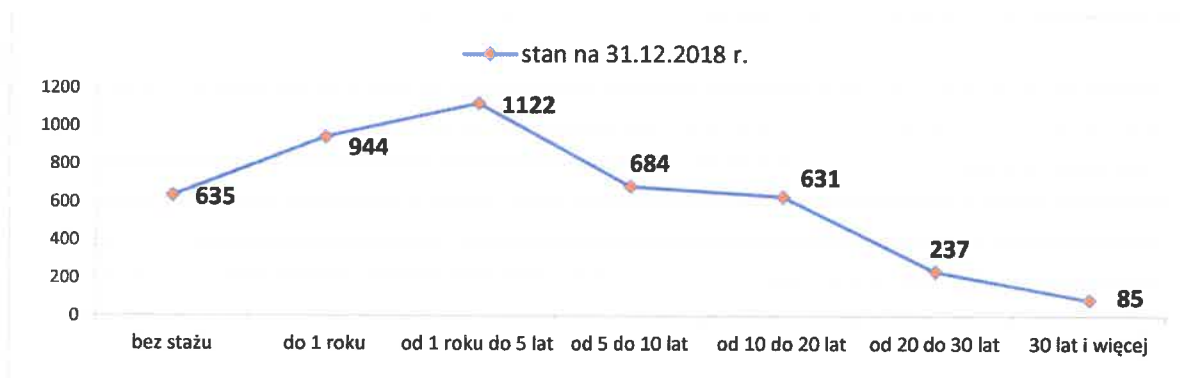
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku.

Warto zaznaczyć, że struktura wykształcenia osób bezrobotnych powiatu płockiego nie ulega większym zmianom.

Wykształceniem gimnazjalnym lub niższym charakteryzują się przede wszystkim: korzystający z świadczeń z pomocy społecznej – 58 % ogółu zarejestrowanych korzystających z tej pomocy, bezrobotni 50 plus – 45 %, długotrwale bezrobotni – 38 %, oraz niepełnosprawni 31 %. Niski poziom wykształcenia jest utrzymującą się cechą również wśród młodzieży - znaczna jej część tj. 26 % ukończyła tylko gimnazjum.

Osobom bezrobotnym brakuje również tak pożądanego przez pracodawców doświadczenia zawodowego (rozumiane jako doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy). W końcu 2018 roku 23 % ogółu bezrobotnych należało do grupy „bez doświadczenia zawodowego”. Analizując dokładniej staż pracy bezrobotnych stwierdzamy, że 15 % bezrobotnych nigdy jeszcze nie pracowało. Tak więc, poprzednio pracujący - stanowili 85 %. Wśród nich największą grupę tworzyły osoby ze stażem mieszczącym się w przedziale od roku do 5 lat pracy (1122 osoby tj. 26 % poprzednio pracujących).

Wykres 14. Struktura stażu pracy osób bezrobotnych powiatu płockiego – stan na 31.12.2018 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

W powiecie płockim 1937 osób bezrobotnych pozostaje zarejestrowanych w ewidencji urzędu dłużej niż rok. Spośród nich 1177 osób to zarejestrowani powyżej dwóch lat. Ta kategoria bezrobotnych stanowi grupę w szczególności zagrożoną wykluczeniem społecznym. Z danych wynika, że w stosunku do końca 2017 roku, udział osób zarejestrowanych dłużej niż rok w ogóle bezrobotnych zwiększył się o 3 punkty procentowe i stanowi 45%. W rozumieniu „Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” pojęcie osoby „długotrwale bezrobotnej” jest traktowane szerzej, bo oznacza bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Zgodnie z tą definicją grupa osób długotrwale bezrobotnych na dzień 31.12.2018 roku stanowiła 58 % ogółu bezrobotnych. Długotrwałemu bezrobociu sprzyja

niski poziom wykształcenia (przede wszystkim gimnazjalne i niższe – 38 % długotrwale bezrobotnych posiada ten poziom wykształcenia), oraz brak lub krótki staż pracy (39 % długotrwale bezrobotnych). Ważnym czynnikiem jest również wiek. Długotrwale bezrobotni stanowili 46 % wśród osób do 30 roku i 38 % wśród osób do 25 roku życia. Na poziomie aż 67 % ukształtował się natomiast udział długotrwale bezrobotnych w grupie po 45 oraz 69 % w grupie po 50 roku życia.

Newralgiczną grupą bezrobotnych są osoby niepełnosprawne. W końcu 2018 roku z terenu powiatu plockiego pozostawało zarejestrowanych łącznie 187 osób niepełnosprawnych, w tym 146 bezrobotnych oraz 41 posiadających status poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Mimo, iż w strukturze regionalnego bezrobocia niepełnosprawni mają niewielki udział, niedobór miejsc pracy dla tej kategorii bezrobotnych jest ważny w aspekcie nie tylko ekonomicznym, ale przede wszystkim społecznym.

Pomimo wpłynięcia w 2018 roku do tutejszego urzędu 96 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych (w 2017 – 157 ofert, w 2016 – 224 oferty), ze względu na zainteresowanie pracodawców osobami z określonymi schorzeniami bądź z lekkim poziomem niepełnosprawności, grupa ta jest w trudnej sytuacji.

Dane statystyczne (przedstawione w części tabelarycznej) świadczą o tym, że osoby niepełnosprawne równie często, lub nawet częściej niż pozostałych bezrobotnych, charakteryzuje brak kwalifikacji, doświadczenia zawodowego czy niski poziom wykształcenia. Ich pozycję na rynku pracy przede wszystkim determinuje jednak stopień niepełnosprawności wynikający ze schorzenia z jakim muszą się zmagać.

Tabela 57. Niepełnosprawni według wybranych grup – stan na 31.12.2018 r.

Wybrane grupy	Udział danej grupy w ogóle bezrobotnych niepełnosprawnych	Udział danej grupy w ogóle poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu niepełnosprawnych
kobiety	46 %	29 %
osoby do 30 roku życia	19 %	7 %
osoby powyżej 50 roku życia	38 %	49 %
długotrwale bezrobotni	64 %	44 %
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej	1 %	2 %
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	10 %	-
bez kwalifikacji zawodowych	19 %	51 %
bez doświadczenia zawodowego	16 %	39 %
z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym	31 %	54 %

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Tabela 58. Osoby niepełnosprawne według stopni niepełnosprawności – stan na 31.12.2018 r.

Wyszczególnienie		Niepełnosprawni bezrobotni	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Stopień niepełnosprawności	znaczny	4	5
	umiarkowany	55	33
	lekki	87	3

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Tabela 59. Osoby niepełnosprawne według rodzaju schorzenia – stan na 31.12.2018 r.

Wyszczególnienie		Niepełnosprawni bezrobotni	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Przyczyna niepełnosprawności	Upośledzenie umysłowe	6	0
	Choroby psychiczne	16	8
	Zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu	13	1
	Choroby narządu wzroku	12	6
	Upośledzenia narządu ruchu	44	13
	Epilepsja	10	2
	Choroby układu oddechowego i krążenia	11	5
	Choroby układu pokarmowego	4	0
	Choroby układu moczowo-płciowego	2	0
	Choroby neurologiczne	15	3
	Inne	13	3

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Płocku

Tabela 60. Osoby niepełnosprawne według długości pozostawania w ewidencji PUP w Płocku w miesiącach – stan na 31.12.2018 r.

	Ogółem	z tego według czasu pozostawania w ewidencji w miesiącach					
		do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	powyżej 24
Niepełnosprawni bezrobotni	146	14	22	19	25	24	42
Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu	41	1	8	4	10	4	14

Źródło: dane PUP w Płocku

Analiza bezrobocia pozwala na zidentyfikowanie barier utrudniających podjęcie zatrudnienia osobom bezrobotnym zamieszkujących na terenie powiatu płockiego, jak również określenie czynników mogących wpłynąć na polepszenie ich sytuacji na lokalnym rynku pracy. Przedstawiono je poniżej.

1. Skala bezrobocia w powiecie płockim - pomimo dynamiki spadku szybszej niż w kraju i województwie mazowieckim nadal pozostaje wysoka.
2. Niekorzystna struktura bezrobocia:
 - około 92% bezrobotnych powiatu płockiego zamieszkuje na terenach wiejskich,

- ponad 61% osób bezrobotnych stanowią kobiety,
- udział na poziomie 58% osób długotrwale bezrobotnych,
- znaczący udział osób po 45 roku życia (34 %) i do 30 roku życia (28 %),
- dominacja osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w ogóle bezrobotnych – 33 % oraz w poszczególnych grupach np.: korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej – 57 %, długotrwale bezrobotnych – 38 %, niepełnosprawnych 31%, oraz posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 26 %,
- znaczący udział osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia tj. 26 % ogółu bezrobotnych,
- występowanie newralgicznych grup bezrobotnych m.in. niepełnosprawnych (3 % ogółu bezrobotnych),
- udział na poziomie 28 % osób bez kwalifikacji zawodowych,
- udział na poziomie 23 % osób bez doświadczenia zawodowego.

Wiedza o wielkości i strukturze demograficzno-społecznej bezrobocia oraz stopniu zagrożenia bezrobociem poszczególnych grup ma duże znaczenie dla doboru rodzaju i efektywności stosowanych wobec nich instrumentów aktywizacji.

Ważne jest również stosowanie narzędzi o szerokim spektrum tak, by można było reagować na potrzeby wynikające ze zmian zachodzących na rynku pracy – zarówno w strukturze osób bezrobotnych, jak i wynikające z potrzeb kadrowych podmiotów gospodarczych.

3. Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa - tendencja ta oznacza potrzebę „zagospodarowania” większej ilości m.in. w wieku niemobilnym na rynku pracy powiatu plockiego.
4. Sytuacja gospodarcza powiatu - brak znaczących inwestycji, dokonywanie zwolnień, ostrożne prognozy podmiotów na przyszłość - przekłada się na małą ilość nowych miejsc pracy. W 2018 roku z terenu powiatu plockiego wpłynęły 3533 oferty, z czego 2458 (70 %) dotyczyło zatrudnienia, a 1075 (30 %) stanowiły miejsca aktywizacji zawodowej. Ponadto ponad 43% zgłoszonych miejsc pracy powiązanych było z subsydiami z urzędu pracy.

Istnieje potrzeba zastosowania instrumentów interwencyjnych wprowadzających lub przywracających osoby bezrobotne na rynek pracy, tak by nie doszło do ich wykluczenia np. z powodu długotrwałego bezrobocia. Z powodu aktualnie trudnej sytuacji firm i oporów pracodawców przed zatrudnianiem, należy stosować instrumenty, które dają efekty dwojakiego rodzaju – sprzyjają rozwojowi firm i pozwalają tworzeniu stanowisk pracy dla osób z wyżej wymienionych grup. Formami spełniającymi te przesłanki mogą być m.in. szkolenia, staże, prace

interwencyjne jak również np. roboty publiczne. Należy również wspierać inicjatywy zgłaszane przez osoby bezrobotne m.in. samozatrudnienie w postaci podjęcia działalności gospodarczej.

5. Brak pożądanych przez pracodawców cech osobowościowych osób bezrobotnych.

Oprócz twardych kompetencji potencjalni pracownicy powinni dodatkowo wykazać się odpowiednimi predyspozycjami psychofizycznymi, min. zaangażowaniem w pracy, odpowiedzialnością, uczciwością, rzetelnością, punktualnością, umiejętnością pracy w zespole, łatwością nawiązywania kontaktów. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w formie staży, szkoleń itp. oraz bieżące poradnictwo zawodowe daje potencjalną możliwość uruchomienia procesu zmian u tych osób, jak i zmian w ich sytuacji społeczno-zawodowej.

Powyższa analiza potwierdza konieczność skierowania wsparcia do określonych grup bezrobotnych. Bez wsparcia ze strony urzędu trudno im jest samodzielnie zaistnieć na otwartym rynku pracy. Proponowane przez urząd pracy instrumenty w sposób prosty - w możliwie najszerszym spektrum (kwalifikacyjnym, osobowościowym, dochodowym, strukturalnym) - są w stanie zniwelować zdiagnozowane bariery i mogą pomóc osobom bezrobotnym w drodze do stabilizacji zatrudnieniowej, a przez to stabilizacji życiowej. Nie zapominajmy, że przywrócenie do zatrudnienia osób bezrobotnych, to działanie również na rzecz ich rodzin.

Efektem opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych jest postawiona diagnoza bieżącej sytuacji oraz opracowanie kierunków działań na rzecz promocji zatrudnienia i tworzenia nowych miejsc pracy.

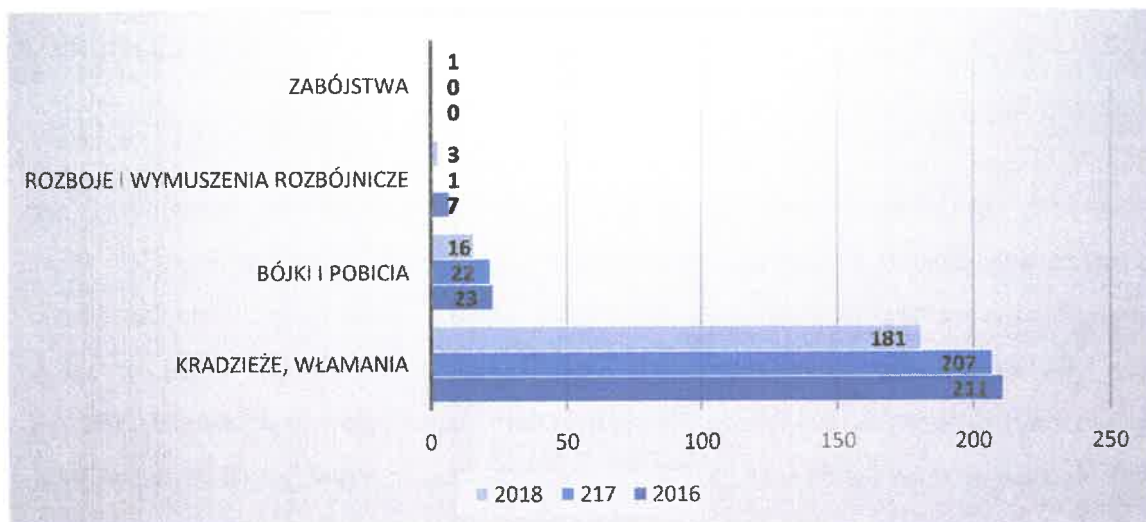
Przedsięwzięcia w celu przeciwdziałania bezrobociu:

- inicjowanie i tworzenie programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym niepełnosprawnych,
- rozwijanie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych, w tym niepełnosprawnych,
- propagowanie doskonalenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy,
- pogłębianie współpracy między instytucjami, organizacjami i samorządami.

7. Kwestia przestępczości, uzależnień i przemocy

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk, które odciskają dotkliwie piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność powiatu.

Wykres 15. Stwierdzone przestępstwa w powiecie plockim w latach 2016-2018

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Tabela 61. Liczba przestępstw kryminalnych w poszczególnych gminach powiatu plockiego w latach 2016-2018

Gmina	kradzieże, włamania			bójki i pobicia			rozboje i wymuszenia rozbójnicze			zabójstwa		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bielsk	16	25	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bodzanów	7	9	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Brudzeń Duży	8	15	8	1	3	-	-	-	-	-	-	-
Bulkowo	9	12	7	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Drobin	21	21	20	3	2	-	-	1	-	-	-	-
Gąbin	11	9	5	1	1	3	-	-	-	-	-	-
Łąck	26	15	23	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Mała Wieś	6	9	8	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Nowy Duninów	8	6	10	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Radzanowo	11	9	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-
Słubice	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Słupno	14	14	21	-	2	4	3	-	-	-	-	-
Stara Biała	36	46	32	4	6	4	-	-	-	-	-	-
Staroźreby	11	7	4	6	1	-	2	-	3	-	-	1
Wyszogród	27	8	20	2	-	1	1	-	-	-	-	-
RAZEM	211	207	181	23	22	16	7	1	3	-	-	1

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Opisując dane dotyczące przestępczości zgromadzone i przedstawione przez Komendę Miejską Policji w Płocku należy zauważyć, iż liczba przestępstw kryminalnych w poszczególnych gminach Powiatu Płockiego w latach 2016-2018 jest zróżnicowana.

Z analizy stanu zagrożenia przestępczością na terenie Powiatu Płockiego wynika, iż na przestrzeni lat 2016-2018 zmalała liczba kradzieży i włamań z 211 na 181. W 2018 r. odnotowano 3 przestępstwa z kategorii bójki i pobicia i jest ich znacznie mniej niż w roku 2016.

Niepokojącym zjawiskiem jest również dość duża liczba samobójstw dorosłych mężczyzn. Z danych Komendy Miejskiej Policji wynika, że w 2016 r. odnotowano 24 samobójstwa mężczyzn w powiecie płockim, w 2018 r. zarejestrowano 16 samobójstw, z czego 3 samobójstwa dorosłych kobiet. W analizowanych latach nie odnotowano samobójstw wśród nieletnich mieszkańców Powiatu Płockiego.

Tabela 62. Liczba odnotowanych samobójstw w poszczególnych gminach powiatu płockiego w latach 2016-2018

Nazwa gminy	Samobójstwa dorosłych kobiet			Samobójstwa dorosłych mężczyzn			Samobójstwa nieletnich kobiet			Samobójstwa nieletnich mężczyzn		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bielsk	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bodzanów	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-
Brudzeń Duży	-	-	-	2	3	2	-	-	-	-	-	-
Bulkowo	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Drobin	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Gąbin	-	1	1	4	-	2	-	-	-	-	-	-
Łąck	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Mała Wieś	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Nowy Duninów	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Radzanowo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Słubice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Słupno	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Stara Biała	-	1	-	2	2	1	-	-	-	-	-	-
Staroźreby	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Wyszogród	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	-	2	3	24	9	13	-	-	-	-	-	-

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania i przeciwdziałania ze względu na więzy i relacje rodzinne (sprawca i ofiara są najczęściej blisko spokrewnione) oraz środowisko domowe. Podkreśla się też intencjonalne zachowanie sprawcy i różne formy przemocy, w tym nie fizyczne, które często są ignorowane lub całkowicie niedostrzegalne przez inną osobę.

Przemoc to wszelkie nadużycia (fizyczne i psychiczne) i zaniedbania (brak działań) w stosunku do innej osoby, a w rodzinie – najbliższego lub dalszego członka rodziny.

Najczęstszymi formami przemocy są: nadużycia fizyczne (użycie siły fizycznej powodujące: uszkodzenie ciała, ból oraz strach, niepokój, depresję), nadużycia psychiczne (w tym używanie gróźb, upokarzanie, obwinianie, znęcanie się, zastraszanie, izolowanie), nadużycia finansowe (np. sprzeniewierzenie pieniędzy, rzeczy albo własności, skutkujących pogorszeniem stanu zdrowia i standardu życia osoby oraz jej poczuciem bezpieczeństwa), nadużycia seksualne (akty związane seksualnością bez zgody osoby, w tym zmuszanie do seksu, patrzenie, obnażanie, itp.) oraz nadużycia symboliczne (wymuszanie na osobach zachowań, które są wygodne dla innych grup społecznych i dominujących, poprzez np. strój, język).

Natomiast przemoc pod postacią zaniedbania to najczęściej celowe bądź pozbawione intencji zachowania opiekunów, którym osoby ufają (np. poprzez brak opieki).

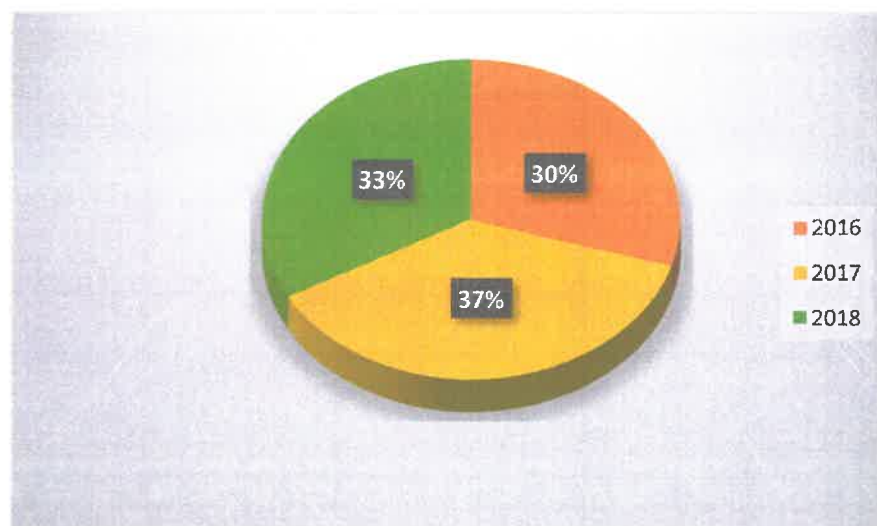
Realizatorem *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020* jest Starostwo Powiatowe w Płocku – Wydział Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych. W ramach realizacji powyższego Programu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku jako partner podejmuje działania mające na celu zmniejszenie skali przemocy w rodzinie. PCPR w miarę swoich możliwości i kompetencji wspiera rodziny w przewyższaniu sytuacji kryzysowej. Umożliwia korzystanie z porad socjalnych, prawnych, psychologicznych i pedagogicznych dla osób dorosłych i dzieci. W siedzibie Centrum na tablicy ogłoszeń na bieżąco wywiesza się wszelkie dostępne informacje dotyczące zjawiska przemocy. Udostępnia się opracowania, ulotki i broszury pozyskane z innych źródeł, jak i własne opracowania. Ponadto PCPR współpracuje i kontaktuje się z innymi instytucjami i organizacjami z terenu powiatu płockiego, celem realizacji założeń w/w programu, tj. ośrodkami pomocy społecznej, Komendą Miejską Policji w Płocku, szkołami i innymi placówkami oświatowymi, Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Płocku, Starostwem Powiatowym w Płocku.

Tabela 63. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie w latach 2016-2018

Nazwa gminy	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie (współmałżonkowie, dzieci, rodzice)			Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bielsk	15	22	13	15	16	14
Bodzanów	5	8	7	4	8	5
Brudzeń Duży	11	9	12	11	9	12
Bulkowo	12	10	8	9	7	5
Drobin	BRAK DANYCH	26	19	BRAK DANYCH	26	18
Gąbin	13	21	15	13	21	15
Łąck	17	16	18	12	14	13
Mała Wieś	4	6	5	2	6	5
Nowy Duninów	4	6	9	4	6	9
Radzanowo	16	13	7	16	13	7
Słubice	6	5	4	6	5	4
Słupno	26	33	28	23	28	23
Stara Biała	41	37	37	16	24	9
Starożreby	7	9	9	8	9	9
Wyszogród	3	6	10	1	6	10
RAZEM	180	227	201	140	198	158

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Wykres 16. Liczba ofiar przemocy rodzinnej w powiecie płockim w latach 2016-2018

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Według danych Komendy Miejskiej Policji w Płocku w 2018 r. liczba osób doświadczających przemocy domowej w gminach w powiecie płockim wyniosła łącznie 201, tj. o 21 ofiar przemocy więcej niż 2016 r.

Wśród gmin najwięcej osób dotkniętych tym zjawiskiem zanotowano w gminie Stara Biała (37 osób), Słupno (28 osób), a najmniej w gminie Słubice (4 osoby) i Mała Wieś (5 osób). Najwięcej sprawców przemocy dane policyjne odnotowały w gminie Słupno, aż 23 sprawców, najmniej natomiast sprawców przemocy domowej zanotowano w gminach Słubice, Bodzanów, Bulkowo i Mała Wieś.

Tabela 64. Liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie w latach 2016-2018

Nazwa gminy	Liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie wobec dzieci			Liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie wobec współmałżonków/partnerów			Liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie wobec osób starszych		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bielsk	1	1	3	89	83	73	2	1	1
Bodzanów	-	-	-	5	8	7	-	-	-
Brudzeń Duży	-	1	-	25	20	30	-	-	-
Bulkowo	-	-	-	12	10	8	-	-	-
Drobin	BRAK DANYCH	-	1	BRAK DANYCH	26	18	BRAK DANYCH	-	-
Gąbin	1	-	-	12	21	14	-	-	1
Łąck	-	-	1	49	75	50	-	-	-
Mała Wieś	1	-	1	-	6	9	1	2	-
Nowy Duninów	-	-	-	16	24	22	9	1	2
Radzanowo	-	-	-	45	51	57	-	-	-
Słubice	-	-	-	6	5	4	-	-	-
Słupno	-	-	2	22	23	15	-	5	4
Stara Biała	-	-	-	9	31	9	-	-	-
Staroźreby	-	-	-	28	36	25	-	-	-
Wyszogród	1	-	1	-	4	8	-	2	3
RAZEM	4	2	9	318	423	349	12	11	11

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Tabela 65. Liczba postępowań karnych oraz postępowań zakończonych wyrokiem skazującym w sprawach dot. przemocy domowej

Nazwa gminy	Liczba postępowań karnych w sprawach dot. przemocy			Liczba postępowań zakończonych wyrokiem skazującym		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bielsk	2	7	4	-	2	2
Bodzanów	4	8	5	4	8	5
Brudzeń Duży	2	1	1	-	-	-
Bulkowo	9	7	5	9	7	4
Drobin	5	13	6	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH
Gąbin	5	9	8	2	7	7
Łąck	4	5	10	2	3	5
Mała Wieś	2	5	6	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH
Nowy Duninów	-	-	3	-	-	2
Radzanowo	2	10	3	1	4	2
Słubice	3	4	2	2	3	1
Słupno	7	6	6	3	4	3
Stara Biała	10	8	6	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH
Staroźreby	2	2	2	2	2	1
Wyszogród	-	5	9	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH
RAZEM	57	90	76	25	40	32

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Analizując dane z powyższych tabel należy zauważyć dużą liczbę interwencji policji dotyczących przemocy w rodzinie w stosunku do współmałżonków lub partnerów, najwięcej interwencji zanotowano w gminie Bielsk, aż 73, nieco mniej w gminie Radzanowo – 57 i Łąck – 50 interwencji. W 2018 r. wzrosła również ilość interwencji policji dotyczących stosowania przemocy wobec dzieci – najwięcej w gminie Bielsk oraz wobec osób starszych w rodzinie – najwięcej w gminie Słupno.

Na terenie powiatu płockiego przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami finansowymi, małą świadomością społeczną. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego pozwalają, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Dlatego należy zdawać sobie sprawę, iż w dalszym ciągu nie jest możliwe oszacowanie skali zjawiska z powodu braku rzetelnych danych. Nadal brak także diagnozy problemu w odniesieniu do poszczególnych grup ofiar: osób starszych, niepełnosprawnych i dzieci.

Tabela 66. Przemoc w rodzinie

Nazwa gminy	Liczba rodzin, w których interweniowali pracownicy ośrodka pomocy społecznej			Liczba rodzin, wobec których została zastosowana procedura Niebieskiej Karty			Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie członków rodzin + sprawców			Liczba rodzin objętych długotrwałą opieką z powodu przemocy w rodzinie		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bielsk	24	28	26	24	28	26	77	82	65	24	28	26
Bodzanów	3	2	1	7	15	6	28	49	21	0	0	0
Brudzeń Duży	3	0	0	10	9	12	13	13	14	8	11	10
Bulkowo	4	3	1	11	11	9	35	20	27	0	0	1
Drobin	0	0	0	16	19	14	54	30	31	13	10	11
Gąbin	20	21	24	43	47	48	86	94	96	0	0	2
Łąck	3	5	2	19	18	21	55	48	62	19	18	21
Mała Wieś	0	0	0	2	5	5	5	10	10	-	-	-
Nowy Duninów	14	17	15	4	9	6	12	34	19	14	17	15
Radzanowo	24	27	22	24	27	22	56	57	36	7	6	5
Słubice	16	17	15	8	17	15	16	22	21	16	17	15
Słupno	22	25	21	20	16	21	41	59	46	1	0	2
Stara Biała	6	7	2	15	24	9	58	61	30	29	24	23
Staroźreby	3	4	5	8	9	11	22	26	24	4	3	5
Wyszogród	0	0	0	1	6	9	4	13	29	0	0	3
RAZEM	142	156	134	212	260	234	562	618	531	135	134	139

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

W powiecie płockim zjawisko przemocy ciągle wzrasta. Pracownicy powiatowego centrum pomocy rodzinie wspólnie z miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej oraz policją prowadzą sprawy, w których wykorzystywana jest procedura i dokumentacja „Niebieskiej Karty”. „Niebieska Karta” jako element przeciwdziałania aktom przemocy w rodzinie, jest dokumentem służącym rejestrowaniu przemocy w rodzinie oraz ocenie zagrożenia występowania tego zjawiska w przyszłości. Zakładana jest przez Policję, przedstawicieli Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej i innych służb (ochrony zdrowia, oświaty). Stanowi podstawę do wszczęcia działań pomocowych przez zespoły interdyscyplinarne lub grupy robocze na rzecz wsparcia rodziny doświadczającej przemocy, w tym przede wszystkim jej ofiarom. Według danych z ośrodków pomocy społecznej najwięcej Niebieskich Kart w 2018 r. założono w gminie Gąbin - 48 kart, mniej w gminach Bielsk – 26 kart, Radzanowo – 22, Łąck i Słupno po 21 kart.

Zjawisko alkoholizmu dotyczy wszystkich grup społecznych i zawodowych. Łatwy dostęp do wszelkiego rodzaju napojów alkoholowych, zmiana obyczajów, stres, upadek wartości rodzinnych i norm społecznych, bezrobocie, zmiany miejsca pracy, brak umiejętności radzenia sobie z problemami powoduje niepokojące zjawisko, jakim jest uzależnienie od alkoholu. Szczególnie, gdy zjawisko to dotyczy nieletnich i małoletnich.

Alkoholizm dorosłych jak i dzieci i młodzieży jest zjawiskiem niosącym za sobą wiele negatywnych skutków tak w sferze społecznej jak i emocjonalnej rodzin dotkniętych problemem. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem obserwowanym w ostatnim okresie czasu jest obniżanie się wieku osób, które miały styczność z alkoholem. Badania HBSC z 2018r. wskazują, że alkohol jest jedną z najbardziej popularnych substancji psychoaktywnych używanych przez młodzież. Większość młodych ludzi zaczyna spożywać alkohol pomiędzy 12 a 16 rokiem życia. W tym okresie życia zwiększają się znacznie psychologiczne, społeczne i fizyczne konsekwencje spożywania alkoholu. Istotnym faktem wynikających z tych badań jest to, że płeć nie różnicuje już częstości podejmowania prób picia alkoholu, zwłaszcza wśród 15-letniej młodzieży.

Z danych Komendy Miejskiej Policji w Płocku wynika, że w roku 2018 doprowadzono w celu wytrzeźwienia 343 osoby, z czego 324 mężczyzn i 18 kobiet i 1 nieletnią.

Tabela 67. Liczba osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia – mieszkańcy powiatu płockiego w latach 2017-2018

Lata	Liczba przyjętych osób dorosłych	w tym		Liczba przyjętych osób nieletnich	w tym	
		kobiety	mężczyźni		dziewczęta	chłopcy
2017	430	29	398	3	1	2
2018	343	18	324	1	1	-

Źródło: Komenda Miejska Policji w Płocku

Problem alkoholizmu osób dorosłych skutkuje wieloma niepożądanymi zjawiskami społecznymi, mającymi wpływ na funkcjonowanie pomocy społecznej. Problemem, którego źródła tkwią w dużym stopniu w alkoholizmie jest duża liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu. Na poziomie gmin problematyką alkoholizmu zajmują się miejskie i gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Według danych z tych Komisji w latach 2016-2018 objęto 1225 osób wsparciem, z czego wpłynęło łącznie 355 wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe a 370 osób zostało skierowanych na leczenie.

W podziale na poszczególne gminy ilość ta przedstawia się następująco:

Tabela 68. Alkoholizm uzależnienia w powiecie plockim w latach 2016-2018

Nazwa gminy	Liczba osób objętych wsparciem GKRPA			Liczba wniosków dot. skierowania na leczenie odwykowe			Liczba osób skierowanych na leczenie			Liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub inne uzależnienie			Liczba osób z problemem alkoholowym lub innym uzależnieniem		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bielsk	56	55	47	3	7	3	35	52	39	56	55	47	56	55	47
Bodzanów	12	10	31	8	7	27	4	4	18	12	10	27	8	10	27
Brudzeń Duży	26	30	29	12	14	10	8	9	4	17	28	11	26	30	29
Bulkowo	35	42	42	6	8	7	6	8	7	60	55	53	78	73	56
Drobin	26	28	26	13	10	13	9	10	13	18	16	22	18	16	22
Gąbin	27	30	28	15	30	9	2	14	9	27	11	6	15	30	28
Łąck	15	10	15	12	4	8	2	4	4	12	8	14	15	10	15
Mała Wieś	16	18	16	5	9	8	0	5	1	8	9	8	8	9	8
Nowy Duninów	6	6	6	5	1	1	5	2	6	4	2	3	5	2	6
Radzanowo	16	15	11	6	7	2	20	9	10	25	23	13	43	38	19
Słubice	14	16	8	11	12	4	1	1	0	14	16	8	14	16	8
Słupno	25	20	22	3	5	3	3	5	2	-	-	-	-	-	-
Stara Biała	76	87	96	4	20	10	4	7	7	35	48	59	76	87	96
Staroźreby	48	27	24	1	2	1	5	6	1	25	21	18	31	29	23
Wyszogród	11	9	12	5	2	2	5	2	2	10	9	12	10	9	12
RAZEM	409	403	413	109	138	108	109	138	123	323	311	301	403	414	396

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Tabela 69. Wysokość środków finansowych przeznaczona na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień w gminach powiatu plockiego w latach 2016-2018

Gmina	Nakłady finansowe w zł				
	2016	2017	% w porównaniu do 2016 r.	2018	% w porównaniu do 2016 r.
Bielsk	97.825,00	96.193,00	- 1,67	104.051,00	6,36
Bodzanów	97.015,00	107.121,00	10,42	107.265,00	10,56
Brudzeń Duży	106.620,00	110.187,00	3,34	107.535,00	0,86
Bulkowo	60.944,00	48.068,00	- 21,13	60.417,00	- 0,86
Drobin	95.487,00	77.097,00	- 19,26	136.816,00	43,28
Gąbin	161.778,00	172.838,00	6,84	146.199,00	- 9,63
Łąck	22.680,00	23.000,00	1,41	23.972,00	5,7
Mała Wieś	73.000,00	79.313,00	8,65	77.704,00	6,44
Nowy Duninów	60.100,00	66.736,00	11,04	55.450,00	- 7,74
Radzanowo	81.212,00	77.607,00	- 4,44	77.829,00	- 4,16
Słubice	58.533,00	68.709,00	17,38	74.139,00	26,66
Słupno	92.811,00	61.573,00	- 33,66	90.144,00	- 2,87
Stara Biała	114.688,00	147.948,00	29,0	169.672,00	47,94
Staroźreby	62.008,00	76.185,00	22,86	90.511,00	46,0
Wyszogród	64.427,00	74.590,00	15,77	71.030,00	10,25
RAZEM	1 249.128,00	1 287.165,00	3,05	1 392.734,00	11,5

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Dane z powyższych tabel wskazują na mocno zróżnicowane rozmiary występowania alkoholizmu i uzależnienia w poszczególnych gminach powiatu. Najwięcej wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych i najwięcej osób skierowanych na leczenie było w gminach: Stara Biała, Bielsk, Bodzanów, Bulkowo i Drobin.

Analizując wysokość środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień w poszczególnych gminach powiatu plockiego za pocieszające zjawisko należy uznać wzrost nakładów finansowych w danym roku w stosunku do roku poprzedniego.

W 2017 r. środki finansowe przeznaczone na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień zmalały tylko w 5 gminach, największy spadek nakładów nastąpił w gminie Słupno prawie o 34 % w stosunku do roku 2016, w pozostałych gminach zanotowano wzrost tych nakładów. Podobnie w 2018 r. w 5 gminach nieznacznie zmalały środki finansowe na profilaktykę uzależnień, w pozostałych gminach owe nakłady wzrosły i to znacznie, nawet o prawie 48 % w gminie Stara Biała, o 46 % w gminie Staroźreby i ponad 43 % w gminie Drobin.

8. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest istotnym narzędziem dla wskazania zasobów Powiatu, które mogą być traktowane jako jego atuty.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Celem przeprowadzenia niniejszej analizy jest efektywne określenie słabych i silnych stron Powiatu Płockiego oraz zdefiniowanie szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Działania realizowane w ramach strategii mają służyć wykorzystaniu szans i unikaniu zagrożeń poprzez oparcie się na mocnych i eliminowanie słabych stron.

Na analizę SWOT składają się cztery grupy czynników:

1. Mocne strony (S) - uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony polityki społecznej; należyce wykorzystane sprzyjać będą jej wzmocnieniu,
2. Słabe strony (W) - uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony polityki społecznej; jeśli nie zostaną wyeliminowane lub zminimalizowane będą ją osłabiać,
3. Szanse (O) – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale mogą być traktowane jako szanse,
4. Zagrożenia (T) – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania instytucji powiatu, ale mogą stanowić zagrożenia dla rozwiązywania problemów społecznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dobra współpraca PCPR z Zarządem i Radą Powiatu i zaangażowanie władz Powiatu w rozwiązywaniu problemów społecznych; • Umiejętność tworzenia projektów i aplikowania o środki zewnętrzne m.in. unijne przez kadry jednostek organizacyjnych powiatu i gmin; • Dostępność terenów inwestycyjnych; • Korzystne położenie geograficzne Powiatu w centrum, którego usytuowane jest miasto Płock, co ma wpływ na łatwiejszy dostęp do rynków pracy, edukacji i kultury; • Dobrze funkcjonujący system organizacyjny miejsko-gminnych i gminnych ośrodków pomocy społecznej; • Wzrastające nakłady finansowe na świadczenia pomocy społecznej w gminach zarówno w zakresie zadań własnych, jak i zleconych; • Działalność gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;	• Niewystarczająca liczba zakładów pracy chronionej na terenie powiatu; • Zbyt mała liczba podmiotów ekonomii społecznej; • Ograniczona sieć komunikacji publicznej powodująca problemy w podejmowaniu aktywności zawodowej przez biernych mieszkańców powiatu; • Utrwalone uzależnienie osób (długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie) od świadczeń pomocy społecznej powodujące obniżenie aktywności zawodowej; • Niska dostępność do tłumacza języka migowego w urzędach, instytucjach, stowarzyszeniach; • Niedostateczna liczba rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych; • Zbyt mała liczba mieszkań socjalnych; • Brak mieszkań chronionych;

• Funkcjonowanie na terenie powiatu plockiego 6 domów pomocy społecznej; • Działalność 3 środowiskowych domów samopomocy na terenie powiatu; • Funkcjonowanie 6 warsztatów terapii zajęciowej; • Dobra współpraca PCPR z ośrodkami pomocy społecznej i instytucjami wspierającymi rodzinę w zakresie opieki nad dzieckiem; • Funkcjonowanie 2 placówek opiekuńczo-wychowawczych; • Wzrost zatrudnienia asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; • Wysoko wykwalifikowana kadra sektora publicznego; • Wsparcie osób niepełnosprawnych z terenu powiatu; • Wsparcie finansowe organizacji pozarządowych przez samorządy gminne i powiatowe; • Istniejąca sieć ośrodków kultury, sportu oraz bibliotek; • Skoordynowany system pomocy dziecku i rodzinie w powiecie; • Rozwój rodzinnych form opieki zastępczej; • Szeroko rozpowszechniona informacja z zakresu pomocy realizowanej przez instytucje i stowarzyszenia; • Aktywnie funkcjonujące organizacje pozarządowe komunikujące się i współpracujące z instytucjami samorządowymi; • Dostęp do nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego w zakresie udzielania pomocy społecznej; • Opracowanie i wdrażanie programów na rzecz różnych grup społecznych; • Wysoki procent mieszkańców w wieku produkcyjnym; • Zmniejszający się poziom bezrobocia w powiecie plockim; • Organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych, staży dla bezrobotnych ; • Aktywizacja osób bezrobotnych w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych i przekwalifikowania; • Zapewnienie sprawnego korzystania przez osoby niepełnosprawne ze środków PFRON; • Zapewnienie orzecznictwa o niepełnosprawności wg potrzeb dla mieszkańców powiatu;	• Niska dostępność usług społecznych dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej (w tym formie mieszkań chronionych); • Niewystarczające wsparcie osób niepełnosprawnych; • Niewystarczająca liczba instytucji wsparcia społecznego na wsi; • Niski poziom zatrudnienia osób niepełnosprawnych; • Długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej – wyuczona bezradność i postawa roszczeniowa wobec pomocy społecznej; • Duża liczba osób i rodzin z problemem alkoholowym lub innym uzależnieniem szczególnie wśród młodzieży; • Skrywane w małych społecznościach lokalnych zjawiska przemocy w rodzinie; • Stosunkowo mała liczba organizacji pozarządowych w gminach działających w obszarze pomocy społecznej i na rzecz osób niepełnosprawnych; • Brak pełnego zabezpieczenia środków finansowych adekwatnych do potrzeb na wspieranie osób niepełnosprawnych;
--	--

• Dostępność osób niepełnosprawnych do Starostwa Powiatowego i powiatowych i gminnych jednostek organizacyjnych;	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Pozyskiwanie środków pozabudżetowych, w tym unijnych na realizację projektów społecznych; • Ożywienie gospodarcze powiatu i związane z nim powstawanie nowych miejsc pracy; • Wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji oraz konieczności przekwalifikowania zawodowego; • Upowszechnianie aktywnych postaw w zakresie pogłębiania się aktywizacji zawodowej i społecznej; • Współpraca samorządów oraz instytucji z otoczeniem społeczno-gospodarczym; • Rozwój partnerstw w tym publiczno-prywatnych; • Zwiększenie aktywności i kompetencji organizacji pozarządowych i stowarzyszeń; • Dostosowanie form i kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy; • Poprawa skuteczności realizowanych działań społecznych, prowadzonych przez wyspecjalizowane instytucje wsparcia społecznego oraz inne jednostki gminne i powiatowe (np. na rzecz integracji międzypokoleniowej, pomocy rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, wsparcia wychowanków pieczy zastępczej); • Podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy; • Rozwój i wzmacnianie systemu pieczy zastępczej; • Realizacja programów społecznych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; • Wzrost dostępu do nowoczesnych środków komunikowania się; • Tworzenie nowych punktów i placówek przeciwdziałających marginalizacji osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych; • Przełamywanie stereotypów dotyczących osób niepełnosprawnych i ofiar przemocy.	• Pogłębienie się niekorzystnych zjawisk demograficznych (starzenie się społeczeństwa, niski wskaźnik urodzeń, migracje, w tym zagraniczne); • Wahania koniunktury gospodarczej mogące spowodować spadek zatrudnienia; • Wysokie koszty zatrudnienia pracowników; • Nasilenie się zjawisk wykluczenia społecznego i patologii społecznej (brak wsparcia i oferty aktywizacyjnej dla osób niepełnosprawnych, wzrost przemocy w rodzinie, zwiększenie się liczby długotrwale uzależnionych od świadczeń z pomocy społecznej, wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych itp.); • Niewystarczająca liczba kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka; • Nasilenie się zjawisk społecznych, powodujących zwiększenie potrzeb społecznych przewyższających możliwości ich zaspokojenia (np. w zakresie opieki nad osobami starszymi); • Zwiększenie zadań bez przekazania środków do realizacji nowych zadań; • Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej; • Zbyt duża częstotliwość zmian w prawie, niespójność przepisów, zmiany interpretacji istniejących przepisów prawnych;

9. MISJA

Misja samorządu jest deklaracją długofalowych działań, których realizacja doprowadzić ma do osiągnięcia założonych w strategii celów. Misja określa również specyficzną rolę, jaką odgrywać ma samorząd. Podczas formułowania misji bierze się pod uwagę wartości leżące u podstaw podejmowanych w samorządzie decyzji, rodzaj świadczonych przez samorząd usług, potrzeby mieszkańców, zasoby oraz charakterystykę otoczenia samorządu.

Z założeń misji wynikają cele główne i szczegółowe oraz zadania. Cele główne powinny odpowiadać na pytanie: *do czego dany samorząd dąży?* Ogólność zapisów celów głównych upoważnia do konkretyzacji sformułowanych dążeń w postaci celów szczegółowych, które są „konsumowane” przez cel główny. Oznacza to, że osiągnięcie celów szczegółowych prowadzi do realizacji celów głównych. Najwyższy poziom szczegółowości osiągają zadania. W strategii przyjmują one postać sprecyzowanych przedsięwzięć do zrealizowania w przyszłości.

Struktura strategii

MISJĄ powiatu plockiego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych jest:

POWIAT PŁOCKI ZAPEWNIĄ GODNE, BEZPIECZNE I AKTYWNE ŻYCIE SWOIM MIESZKAŃCOM

Treść misji wskazuje na istnienie zależności między dostarczaniem wysokiej jakości usług publicznych z zakresu pomocy społecznej, a poprawą jakości życia mieszkańców powiatu. Jakość tych usług uzależniona jest od dostosowania ich do potrzeb lokalnej społeczności oraz współpracy instytucji powiatowych z organizacjami społecznymi. Wspólna realizacja zadań skutkuje wyższą jakością świadczonych usług oraz pozwala dotrzeć do szerszego grona osób potrzebujących pomocy, a w efekcie prowadzi do zmniejszenia skali problemów społecznych. Konieczność częstszego

współdziałania instytucji powiatu i organizacji społecznych na płaszczyźnie polityki społecznej wynika z dotychczasowej, niewystarczającej intensywności współpracy tych podmiotów.

Wartości, które przyświecają misji:

- wysoka jakość życia mieszkańców;
- adekwatność usług publicznych z zakresu pomocy społecznej do potrzeb społeczności;
- współpraca instytucji powiatowych z organizacjami społecznymi.

Realizacja wszystkich założeń wymaga uświadomienia istniejących problemów społecznych i stworzenia silnych podstaw systemu, który zapewni wszechstronne wsparcie w zakresie pomocy społecznej. Skuteczność systemu wsparcia zależy od realizacji wypracowanych form współpracy oraz integracji działań wielu podmiotów działających w pomocy społecznej. Opracowanie lokalnych programów, a także podnoszenie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców oraz zabezpieczenie potrzeb socjalnych i kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec istniejących problemów (w tym zmiana mentalności społeczeństwa w pojęciu pomocy społecznej) będzie podstawą do wypracowania skutecznego systemu wsparcia społecznego mieszkańców powiatu plockiego.

10. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Z zebranych prognoz, tendencji oraz oczekiwań, co do działań w obszarach rozwiązywania problemów społecznych, sformułowano następujące cele strategiczne:

- 1. Doskonalenie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin i systemu pieczy zastępczej.**
- 2. Rehabilitacja zawodowa i społeczna oraz aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych.**
- 3. Przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych.**
- 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integracja społeczna.**
- 5. Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców powiatu płockiego.**

Cel strategiczny 1. Doskonalenie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Cel operacyjny 1.1. Wzmocnienie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Działania:

1. Usprawnienie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności:
 - zapewnienie wsparcia specjalistów, asystentów rodziny,
 - zwiększenie i oferowanie szkoleń adekwatnych do potrzeb rodzin,
 - rozwijanie usług poradnictwa specjalistycznego w gminach.
2. Rozwój współpracy i koordynacji działań pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.
3. Prowadzenie systematycznej pracy socjalnej z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze celem niwelowania ich dysfunkcji społecznych.
4. Podniesienie umiejętności i kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej oraz wolontariuszy (uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, seminariach i kursach tematycznych, podnoszenie poziomu wykształcenia itp.).
5. Tworzenie powiatowych i gminnych systemów profilaktyki i opieki nad rodziną i dzieckiem.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba rodzin (w tym dzieci) z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, objętych wsparciem.
2. Liczba programów, zajęć edukacyjnych.
3. Nowe formy pomocy rodzinie w powiecie.
4. Liczba wspólnych realizowanych przedsięwzięć.
5. Liczba rodzin w kryzysie objętych specjalistycznym wsparciem instytucjonalnym oraz działaniami profilaktycznymi i pomocowymi.
6. Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, poradnie, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, zespołu interdyscyplinarne, policja, sądy, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel operacyjny 1.2. Zwiększenie bezpieczeństwa rodzin, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Stworzenie kompleksowego systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, socjalnej i prawnej rodzinie, w tym ofiarom przemocy.
2. Upowszechnianie informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Budowa interdyscyplinarnych zespołów złożonych z przedstawicieli samorządów terytorialnych, policji, kuratorów, ochrony zdrowia rozwiązujących problemy przemocy w rodzinie i kwestie krzywdzenia dzieci.
4. Organizowanie kampanii, akcji oraz programów profilaktycznych nastawionych na promocję zdrowego stylu życia, zapobieganie uzależnieniom, radzenie z agresją i stresem.
5. Podniesienie umiejętności i kompetencji zawodowych kadry pomocy i integracji społecznej oraz wolontariuszy z zakresu przemocy i kryzysu w rodzinie oraz uzależnień (organizacja szkoleń, seminariów, konferencji tematycznych lub w nich uczestnictwo, specjalistyczne studia podyplomowe itp.).
6. Promocja oraz rozwój już istniejących i nowych form wsparcia osobom dotkniętym przemocą lub uzależnionym (ulotki i broszury informacyjne dostosowane do konkretnego odbiorcy, bazy teleadresowe instytucji pomocowych, w tym w mediach elektronicznych, udzielenie wsparcia poprzez zindywidualizowanie oferty pomocowej ze względu na sytuację rodziny, programy terapeutyczne itp.).
7. Współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie ograniczenia skutków uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz stosowania przemocy w rodzinie.
8. Monitoring zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oraz systemu wsparcia ofiar przemocy celem usprawnień działań pomocowych (realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz terapeutycznych dla ofiar i sprawców przemocy, zabezpieczenie miejsc pobytu w instytucjach wsparcia, opracowanie materiałów instruktażowych, współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi).
9. Praca nad zmianą mentalności lokalnej społeczności w podejściu do interwencji sąsiedzkiej w przypadku przemocy w rodzinie.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba form wsparcia w zakresie pracy socjalnej z rodziną problemową.
2. Liczba działań profilaktycznych i aktywizujących kierowanych do rodzin problemowych.

3. Liczba inicjatyw na temat przeciwdziałania patologii życia rodzinnego (przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania, inne substancje psychoaktywne).
4. Liczba spotkań informacyjno-edukacyjnych i warsztatowych, liczba uczestników spotkań informacyjno-edukacyjnych i warsztatowych.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, Starostwo Powiatowe w Płocku – Wydział Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych, ośrodki pomocy społecznej, poradnie, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, zespoły interdyscyplinarne, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policja, sądy, instytucje ochrony zdrowia, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel operacyjny 1.3. Propagowanie rodzinnych form opieki zastępczej oraz wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

Działania:

1. Promocja idei rodzicielstwa zastępczego, w tym pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka (pikniki rodzinne, kampanie społeczne, spotkania tematyczne itp.).
2. Podniesienie umiejętności i kompetencji rodziców zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka poprzez organizowanie szkoleń i wsparcie instytucjonalne (grupy wsparcia, poradnictwo, usprawnienie współpracy itp.).
3. Wsparcie działań prowadzących do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej poprzez:
 - organizację konferencji, seminariów, spotkań, upowszechniających wiedzę o rodzicielstwie zastępczym i problemach usamodzielniającej się młodzieży, lub uczestnictwo w tych inicjatywach;
 - doskonalenie metod doboru i wsparcia kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej celem zwiększenia ich liczby.
4. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin biologicznych w zależności od indywidualnych potrzeb, ukierunkowanego na powrót dziecka do rodziny.
5. Rozwijanie systemu wsparcia dla usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej, w szczególności przez świadczenie poradnictwa, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, aktywizację zawodową.
6. Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań skierowanych do usamodzielniających się wychowanków.

7. Udzielanie pomocy i wsparcia w usamodzielnieniu się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych (pomoc, w tym pieniężna, na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie w formie rzeczowej, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia, w formie specjalistycznego poradnictwa).

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba rodzin zastępczych.
2. Liczba wydarzeń, szkoleń skierowanych do pieczy zastępczej.
3. Liczba rodzin (w tym dzieci) z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, objętych wsparciem.
4. Liczba rodziców zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka uczestniczących we wsparciu instytucjonalnym (szkolenia, grupy wsparcia itp.).
5. Formy działań pomocowych w powiecie, w tym do usamodzielniających się wychowanków.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, poradnie, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, zespoły interdyscyplinarne, sądy, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel strategiczny 2. Rehabilitacja zawodowa i społeczna oraz aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny 2.1. Zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.

Działania:

1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym (w szczególności poruszającym się na wózkach inwalidzkich) pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez rozwijanie właściwych dla nich form transportu.
2. Wsparcie dostosowania przestrzeni publicznej i prywatnej do potrzeb osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych w miejscach użyteczności publicznej, likwidacja barier architektonicznych i technicznych wg indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych, np. w mieszkaniu).
3. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej i kulturalnej.
4. Wsparcie osób niepełnosprawnych w prowadzeniu aktywności społeczno-zawodowej (dofinansowanie: turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego i innych środków

pomocowych, poprawa jakości świadczonych usług, np. w formie usprawnienia dostępu do informacji, przekazywania danych między instytucjami, utworzenia bazy danych o instytucjach pomocowych, realizowanych programów i projektów).

5. Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem Internetu i mediów lokalnych.
6. Pomoc w rozwoju i tworzeniu nowych form wsparcia osób niepełnosprawnych (wolontariat, punkty wsparcia psychologicznego, socjalnego, prawnego, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia, programy celowe).
7. Współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
8. Doskonalenie systemu informowania o możliwościach uzyskania pomocy przez osoby potrzebujące.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba osób niepełnosprawnych objętych usługami społecznymi w instytucjach opieki i wsparcia.
2. Liczba osób niepełnosprawnych otrzymujących wsparcie na dostosowanie przestrzeni mieszkaniowej do własnych potrzeb.
3. Liczba osób niepełnosprawnych, objętych nowymi formami wsparcia (wolontariat, grupy wsparcia psychologicznego, socjalnego, prawnego, poradnictwo specjalistyczne).
4. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.
5. Liczba dofinansowań do likwidacji barier technicznych, architektonicznych i w komunikowaniu się.
6. Liczba dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i innych środków pomocowych.
7. Liczba inicjatyw (spotkań, imprez, programów) wspierających aktywizację osób niepełnosprawnych.
8. Liczba wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych obiektów infrastruktury społecznej dla osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, poradnie, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze unijne.

Cel operacyjny 2.2. Rozwijanie form rehabilitacji zawodowej.

Działania:

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej (finansowanie szkoleń oraz pomoc w odbyciu praktyk, staży, celem podniesienia ich kompetencji zawodowych oraz podjęcia zatrudnienia).
2. Wspieranie pracodawców w tworzeniu i przystosowywaniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych stosownie do ich potrzeb i możliwości.
3. Wspieranie działalności zakładu aktywności zawodowej i warsztatu terapii zajęciowej.
4. Rozwijanie systemu informacji m.in. poprzez tworzenie internetowego systemu informacyjnego.
5. Prowadzenie działań służących rozwijaniu i promocji form współpracy pomiędzy pracodawcami, organizacjami pozarządowymi, samorządem lokalnym, zwiększających możliwość zatrudnienia niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały pomoc w zakresie szkoleń, staż, praktyk zawodowych, przekwalifikowania się.
2. Liczba utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
3. Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych.
4. Liczba osób niepełnosprawnych opuszczających system pomocy społecznej i usamodzielniających się.
5. Liczba działań edukacyjnych, wspierających, integrujących osoby niepełnosprawne.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, Powiatowy Urząd Pracy w Płocku, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki pomocy społecznej, poradnie, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym i zawodowym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel operacyjny 2.3. Wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Działania:

1. Udzielanie poradnictwa i wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w tym poradnictwa psychologicznego, pracy socjalnej, dofinansowań ze środków PFRON do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osoby niepełnosprawnych oraz podejmowanie inicjatyw z zakresu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki.
2. Inicjowanie działań mających na celu obejmowanie opieką i wsparciem rodzin z dziećmi w wieku do 6 roku życia, wczesna pomoc w diagnozowaniu stopnia i typu niepełnosprawności.
3. Wsparcie upowszechnienia opieki przedszkolnej, szkolnictwa integracyjnego.
4. Zapewnienie środków gwarantujących bezpłatny dowóz do placówek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba udzielonych porad specjalistycznych oraz inicjatyw na rzecz wspierania rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.
2. Liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.
3. Liczba inicjatyw upowszechniających wiedzę na temat potrzeb i problemów rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, Powiatowa Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, poradnie, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel operacyjny 2.4. Zwiększanie świadomości społecznej i zmiana postaw wobec osób niepełnosprawnych.

Działania:

1. Promowanie postaw tolerancji wobec osób niepełnosprawnych (promocja lub organizacja imprez integracyjnych, w tym informowanie o efektach działań osób niepełnosprawnych lub do nich kierowanych).

2. Inicjowanie pomocy sąsiedzkiej w środowisku lokalnym oraz wspieranie organizowania grup samopomocowych.
3. Wspieranie instytucji i stowarzyszeń działających w obszarze niepełnosprawności.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba inicjatyw upowszechniających wiedzę na temat potrzeb i problemów osób niepełnosprawnych.
2. Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki.
3. Liczba zrealizowanych programów i projektów.
4. Formy i obszary współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki pomocy społecznej, poradnie, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym i zawodowym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel operacyjny 2.5. Rozwijanie całodobowych i dziennych form wsparcia i opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

Działania:

1. Dążenie do standardów i utrzymanie standardów w domu pomocy społecznej na terenie powiatu z uwzględnieniem poprawy (modernizacji) technicznej infrastruktury.
2. Monitorowanie zjawiska niepełnosprawności na terenie powiatu płockiego.
3. Rozwój warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy, zakładów aktywizacji zawodowej.
4. Tworzenie ośrodków wsparcia, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Realizacja programów na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych.
6. Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
7. Szkolenia dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy i zakładów aktywizacji zawodowej oraz liczba uczestniczących w nich osób niepełnosprawnych.

2. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
3. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z różnych form aktywności i wsparcia.
4. Kwota nakładów finansowych poniesionych na poprawę techniczną infrastruktury domów pomocy społecznej.
5. Liczba programów, projektów, wydarzeń profilaktycznych, edukacyjnych skierowanych do osób niepełnosprawnych.
6. Liczba i rodzaj udzielonych informacji i porad.
7. Liczba szkoleń dla osób współpracujących z osobami niepełnosprawnymi.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, poradnie, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym i zawodowym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych.

Cel operacyjny 3.1. Tworzenie warunków i promowanie aktywności osób starszych.

Działania:

1. Rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia.
2. Ułatwienie seniorom dostępu do ofert kulturalnych i sportowych.
3. Promowanie programów z zakresu zdrowego stylu życia.
4. Promowanie postaw tolerancji wobec osób starszych (promocja lub organizacja imprez integracyjnych, w tym służących integracji międzypokoleniowej, wspieranie aktywności senioralnej – występów zespołów muzycznych, chórów itp.).
5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób starszych (np. rady seniorów w gminie) w zakresie ich integracji społecznej (wspieranie inicjatyw lub wspólna organizacja Dni Seniora, przeglądów twórczości seniorów itp.).

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba ośrodków wsparcia dla seniorów.
2. Liczba uczestników w ośrodkach wsparcia dla seniorów.
3. Liczba inicjatyw (spotkań, imprez, programów) wspierających aktywizację osób starszych.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki pomocy społecznej, instytucje ochrony zdrowia, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel operacyjny 3.2. Poprawa funkcjonowania osób starszych wymagających wsparcia.

Działania:

1. Rozwój infrastruktury stacjonarnej na rzecz pomocy osobom starszym.
2. Promowanie i wspieranie wolontariatu jako formy integracji społecznej osób starszych.
3. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych w promowaniu opieki rodzinnej.
4. Szkolenie profesjonalnych kadr zajmujących się opieką środowiskową.
5. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.
6. Promowanie środowiskowych form wsparcia, w tym klubów seniora, dziennych domów pomocy i grup samopomocowych czy uniwersytetu III wieku.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba domów pomocy społecznej.
2. Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej.
3. Liczba osób starszych wspieranych przez wolontariuszy.
4. Liczba form wsparcia dla osób starszych.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, instytucje ochrony zdrowia, instytucje oświaty, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel strategiczny 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integracja społeczna.

Cel operacyjny 4.1. Zwiększenie dostępności usług aktywizacji społecznej i zawodowej dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Działania:

1. Rozwój usług aktywizacji społeczno-zawodowej, w tym realizowanych w klubach integracji społecznej i warsztatach terapii zajęciowej oraz innych podmiotach (np. ekonomii społecznej);
2. Współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (wspieranie lub inicjowanie inicjatyw sprzyjających integracji społecznej, np. centrów aktywności lokalnej, grup wsparcia, programów aktywności lokalnej, promowanie lokalnych działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, np. usług świadczonych przez spółdzielnie socjalne, usprawnianie przepływu informacji o możliwych formach wsparcia instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego, np. organizacji pozarządowych);
3. Promowanie nowych i już istniejących metod aktywnej integracji (organizacja szkoleń, kampanii społecznych, konferencji, seminariów, spotkań tematycznych lub w nich uczestnictwo, współpraca z mediami itp.).
4. Podniesienie umiejętności i kwalifikacji zawodowych kadry pomocy i integracji społecznej w zakresie stosowania aktywnych form wsparcia (kontrakt socjalny, program aktywności lokalnej, nowe metody pracy socjalnej).

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych usługami aktywizacji społecznej i zawodowej.
2. Liczba zastosowanych metod aktywnej integracji (np. szkolenia, seminaria itp.).
3. Liczba szkoleń odbytych przez kadrę pomocy i integracji społecznej.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, podmioty reintegracji społeczno-zawodowej, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel operacyjny 4.2. Rozwijanie współpracy w zakresie włączenia społecznego.

Działania:

1. Wsparcie działań na rzecz tworzenia i rozwoju różnych form współpracy na rzecz włączenia społecznego osób ubogich i wykluczonych (instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych);
2. Promocja działań na rzecz integracji społecznej (własnych i/lub innych podmiotów);
3. Usprawnianie współpracy na rzecz wsparcia i pomocy osobom ubogim i wykluczonym społecznie (promocja dobrych praktyk, wymiana doświadczeń, usprawnienie przepływu informacji, doskonalenie form współpracy między samorządami oraz innymi instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi);
4. Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych kadry pomocy i integracji społecznej w zakresie organizacji wsparcia na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
2. Liczba inicjatyw upowszechniających aktywną integrację i włączenie społeczne osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
3. Liczba inicjatyw na rzecz włączenia społecznego osób ubogich i wykluczonych, podejmowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, podmiotami komercyjnymi i instytucjami publicznymi.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, podmioty reintegracji społeczno-zawodowej, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel strategiczny 5. Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców powiatu plockiego.

Cel operacyjny 5.1. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania.

Działania:

1. Objęcie szczególną pomocą osób długotrwale bezrobotnych (poradnictwo, zapoznanie z aktywnymi technikami poszukiwania pracy, programy dla grup szczególnego ryzyka, w tym osób powyżej 50 roku życia).
2. Wspieranie działań na rzecz wzrostu zatrudnienia, integracji społecznej osób bezrobotnych (młodzieży, osób o niskich kwalifikacjach, osób niepełnosprawnych).
3. Działania edukacyjne, szkoleniowe i warsztatowe dotyczące wiedzy i umiejętności ekonomiczno-gospodarczych dla różnych grup społecznych, w tym rolników, ich rodzin oraz osób prowadzących działalność agroturystyczną.
4. Systematyczne podnoszenie jakości obsługi bezrobotnych przez personel Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku (szkolenia, podnoszenie kwalifikacji, system motywacji i oceny).
5. Rozwój działań polegających na podwyższeniu usług poradnictwa zawodowego poprzez promowanie na każdym etapie życia zawodowego idei planowania rozwoju zawodowego (szczególnie wśród młodzieży) i dostosowanie profilu kształcenia do potrzeb rynku.
6. Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej: spółdzielni socjalnych, centrum integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba osób korzystających z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku.
2. Liczba inicjatyw skierowanych do przedsiębiorców np. doradczych, finansowych.
3. Liczba zrealizowanych wspólnie przedsięwzięć, projektów, działań edukacyjnych, społecznych skierowanych na rzecz osób bezrobotnych.
4. Liczba inicjatyw ekonomii społecznej i aktywnej integracji.
5. Liczba podmiotów ekonomii społecznej w powiecie plockim.

Realizatorzy:

Powiatowy Urząd Pracy w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, podmioty reintegracji społeczno-zawodowej, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się **wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.**

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

Cel operacyjny 5.2. Przeciwdziałanie zjawisku dziedzicznego bezrobocia w rodzinach.

Działania:

1. Rozpoznanie środowisk zagrożonych dziedziczeniem bezrobocia.
2. Integracja podmiotów podejmujących działania na rzecz osób bezrobotnych.
3. Kompleksowe wsparcie rodzin zagrożonych dziedziczeniem bezrobocia.
4. Opracowanie i wdrożenie programów aktywizujących.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej i PUP.
2. Liczba osób zaktywizowanych.
3. Liczba osób opuszczających system pomocy społecznej i usamodzielniających się.
4. Liczba programów aktywizujących osoby bezrobotne.

Realizatorzy:

Powiatowy Urząd Pracy w Płocku, ośrodki pomocy społecznej, podmioty reintegracji społeczno-zawodowej, instytucje pomocowe, gminne i powiatowe jednostki organizacyjne zajmujące się wsparciem społecznym, organizacje pozarządowe.

Źródło finansowania:

Środki własne samorządów gminnego i powiatowego, budżet państwa, fundusze unijne.

11. Monitoring i ewaluacja

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zgodnie z art. 112 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) jest koordynatorem realizacji strategii. Monitorowanie i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też narastanie poszczególnych zagadnień społecznych.

Dla każdego celu strategicznego określono odpowiednie wskaźniki. Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania strategii będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Monitoring strategii będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych wskaźników, mającym na celu zapewnienie informacji na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań. W przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też znaczącą zmianę poszczególnych kwestii społecznych, będzie można zweryfikować zapisy strategiczne.

Ocena założeń w strategii będzie prowadzona na podstawie danych statystycznych, informacji własnych, materiałów sprawozdawczych i innych dostępnych źródeł przekazanych do koordynatora strategii od realizatorów merytorycznych poszczególnych celów, instytucji pomocy społecznych, organizacji pozarządowych i innych podmiotów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Płockiego na lata 2020 - 2025 jest dokumentem długofalowym. Zakłada się realizację wytyczonych celów z możliwością wprowadzenia niezbędnych zmian wynikających z aktualnej sytuacji ekonomicznej i społecznej w kolejnych latach. Należy liczyć się również z koniecznością podejmowania innowacyjnych, wynikających z potrzeb przedsięwzięć modyfikujących ustalony model działań.

Cele strategiczne wyznaczone w niniejszym opracowaniu dotyczą najistotniejszych problemów występujących na terenie powiatu płockiego, tj. funkcjonowania rodzin i systemu pieczy zastępczej, problemów opiekuńczo – wychowawczych, dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, problematyki osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, wykluczenia społecznego, bezrobocia.

Realizacja określonych celów implikuje konieczność zaangażowania możliwych zasobów państwowych, regionalnych i powiatowych. Rozwijanie i utrzymywanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszystkich podmiotów. Osiągnięcie oczekiwanych rezultatów będzie w dużym stopniu uzależnione od powszechnej akceptacji strategii przez wszystkich współtwórców podejmowanych działań pomocowych.

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Strategia ma charakter otwarty, co oznacza, że w czasie obowiązywania jej zapisów poszczególne elementy i działania mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowywane do aktualnie panującej sytuacji społecznej. Zapisy dokumentu będą również kierunkami starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie działalności poszczególnych jednostek.

Zgodnie z misją niniejszej strategii, jej realizacja powinna przyczynić się do skutecznego rozwiązywania problemów osób i rodzin wykluczonych społecznie oraz narażonych na wykluczenie społeczne, a także wspomagania pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym mieszkańców powiatu plockiego.

12. Zakończenie

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem wyznaczającym cele i zadania pomocy społecznej w Powiecie Płockim na okres najbliższych 5 lat. Niniejszy dokument wyznacza kierunki lokalnej polityki społecznej, która uwzględnia potrzeby mieszkańców powiatu i prowadzi do realizacji założonej misji. Realizacja celów zapisanych w dokumencie strategicznym możliwa będzie dzięki wspólnej pracy wszystkich zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społeczno - ekonomicznej. Założone cele strategiczne i kierunki działań uwzględnią najistotniejsze obszary życia społecznego, które winny być sferą oddziaływania samorządu. Należy pamiętać, że strategia jest tylko konstrukcją, która dopiero po wypełnieniu realnymi działaniami, przełoży się na wymierną poprawę jakości życia mieszkańców powiatu.

Strategia jest dokumentem nadrzędnym nad tworzonymi programami z zakresu polityki społecznej powiatu. Jej zapisy winny być również uwzględniane przy tworzeniu kolejnych dokumentów długookresowych.

13. Spis tabel

Tabela 1. Ludność powiatu według płci na dzień 31.12.2018 r.

Tabela 2. Ludność powiatu plockiego wg. płci w latach 2016 - 2018

Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców powiatu plockiego w latach 2016 - 2018 r.

Tabela 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego w powiecie plockim w latach 2016-2018 ze względu na miejsce zamieszkania

Tabela 5. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych gminach w latach 2016-2018

Tabela 6. Powody przyznania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu plockiego w latach 2016-2018

Tabela 7. Nakłady finansowe na udzielone świadczenia z pomocy społecznej w gminach – zadania własne w latach 2016-2018

Tabela 8. Liczba pracowników zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu plockiego w latach 2016-2018

Tabela 9. Zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej powiatu plockiego w latach 2016-2018 w rozbiciu na grupy pracownicze

Tabela 10. Wydatki na wypłatę dodatków wychowawczych na dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej (rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe i rodzinne domy dziecka oraz wypłatę dodatków do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego - w latach 2016-2018

Tabela 11. Wydatki na wypłatę świadczenia w ramach Programu „Dobry start” w roku 2018.

Tabela 12. Działalność diagnostyczna Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Płocku w latach 2016-2018

Tabela 13. Formy pomocy udzielonej dzieciom i młodzieży w latach 2016-2018

Tabela 14. Rodziny zastępcze w powiecie plockim w latach 2016-2018

Tabela 15. Liczba dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2016-2018

Tabela 16. Wydatki powiatu plockiego na rodzinną pieczę zastępczą w latach 2016-2018

Tabela 17. Liczba rodzin zastępczych w powiecie plockim w latach 2016-2018 – wg liczby dzieci

Tabela 18. Wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie plockim w latach 2016-2018

Tabela 19. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu plockiego w latach 2016-2018

- Tabela 20. Powody umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) na terenie powiatu plockiego w latach 2016-2018
- Tabela 21. Napływ dzieci do pieczy zastępczej na terenie powiatu plockiego w latach 2016-2018
- Tabela 22. Odpływ dzieci z pieczy zastępczej na terenie powiatu plockiego w latach 2016-2018
- Tabela 23. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz dzieci objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej – w latach 2016 - 2018
- Tabela 24. Liczba wizyt koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, placówkach oświatowych i innych instytucjach działających na rzecz dziecka i rodziny w latach 2016 - 2018
- Tabela 25. Formy wsparcia dla usamodzielniających się wychowanków w latach 2016-2018
- Tabela 26. Rodzaje szkół, w których kontynuują naukę wychowankowie z zastępczych form opieki w latach 2016-2018
- Tabela 27. Wydatki na osoby usamodzielniane z rodzinnej pieczy zastępczej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2016-2018
- Tabela 28. Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w gminach pracujących na rzecz rodziny w latach 2016-2018
- Tabela 29. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności
- Tabela 30. Liczba wydanych orzeczeń wg wieku i płci
- Tabela 31. Liczba wydanych orzeczeń wg wykształcenia i zatrudnienia
- Tabela 32. Liczba wydanych orzeczeń wg wieku i płci dziecka
- Tabela 33. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności i wieku
- Tabela 34. Liczba i cel przyjętych wniosków – osoby po 16 roku życia
- Tabela 35. Liczba i cel przyjętych wniosków – osoby przed 16 rokiem życia
- Tabela 36. Liczba przyznanych i wypłaconych dofinansowań w latach 2016-2018 wg rodzaju barier
- Tabela 37. Liczba przyznanych i wypłaconych dofinansowań w latach 2016-2018 – zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze
- Tabela 38. Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych a liczba osób, którym przyznano dofinansowanie (wraz z opiekunami) w latach 2016-2018
- Tabela 39. Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z dofinansowania i wysokość środków na poszczególnych zadaniach w latach 2016-2018
- Tabela 40. Rodzaje i formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w latach 2016-2018
- Tabela 41. Realizacja „Programu wyrównywania różnic między regionami” w powiecie plockim w latach 2016-2018

Tabela 42. Liczba mieszkańców umieszczonych w domach pomocy społecznej powiatu płockiego w latach 2016-2018

Tabela 43. Liczba mieszkańców z terenu powiatu płockiego zamieszkujących w domach pomocy społecznej – stan na 31.12.2018 r.

Tabela 44. Struktura wiekowa ogółem mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu płockiego w latach 2016-2018

Tabela 45. Podział mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu płockiego ze względu na płeć – stan na dzień 31.12.2018

Tabela 46. Liczba mieszkańców przyjętych do domów pomocy społecznej w latach 2016-2018

Tabela 47. Odpłatność mieszkańców za pobyt w domu pomocy społecznej powiatu płockiego w latach 2016-2018 - dotyczy mieszkańców kierowanych przez gminy.

Tabela 48. Liczba osób zatrudnionych w domach pomocy społecznej powiatu płockiego według działów w latach 2016 – 2018

Tabela 49. Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej z podziałem na stopnie niepełnosprawności w latach 2016 – 2018

Tabela 50. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na pokrycie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej w latach 2016 – 2018

Tabela 51. Liczba uczestników WTZ wg wieku w latach 2016 – 2018

Tabela 52. Uczestnicy WTZ z podziałem na przyczynę niepełnosprawności w latach 2016 – 2018

Tabela 53. Struktura zatrudnienia w RZAZ z wyszczególnieniem osób niewidomych i słabowidzących w latach 2016-2018

Tabela 54. Przedział wiekowy zatrudnionych osób niepełnosprawnych w RZAZ w latach 2016-2018

Tabela 55. Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w RZAZ według gminy zamieszkania

Tabela 56. Koszty działalności RZAZ z podziałem na źródła finansowania w latach 2016-2018

Tabela 57. Niepełnosprawni według wybranych grup – stan na 31.12.2018 r.

Tabela 58. Osoby niepełnosprawne według stopni niepełnosprawności – stan na 31.12.2018 r.

Tabela 59. Osoby niepełnosprawne według rodzaju schorzenia – stan na 31.12.2018 r.

Tabela 60. Osoby niepełnosprawne według długości pozostawania w ewidencji PUP w Płocku w miesiącach – stan na 31.12.2018 r.

Tabela 61. Liczba przestępstw kryminalnych w poszczególnych gminach powiatu płockiego w latach 2016-2018

Tabela 62. Liczba odnotowanych samobójstw w poszczególnych gminach powiatu płockiego w latach 2016-2018

Tabela 63. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie w latach 2016-2018

Tabela 64. Liczba interwencji dotyczący przemocy w rodzinie w latach 2016-2018

Tabela 65. Liczba postępowań karnych oraz postępowań zakończonych wyrokiem skazującym w sprawach dot. przemocy domowej

Tabela 66. Przemoc w rodzinie

Tabela 67. Liczba osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia – mieszkańcy powiatu plockiego w latach 2017-2018

Tabela 68. Alkoholizm uzależnienia w powiecie plockim w latach 2016-2018

Tabela 69. Wysokość środków finansowych przeznaczona na profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień w gminach powiatu plockiego w latach 2016-2018

14. Spis wykresów

Wykres 1. Ludność powiatu płockiego wg płci w podziale na miejsce zamieszkania na dzień 31.12.2018 r.

Wykres 2. Ludność według płci i wieku w 2016 r.

Wykres 3. Ludność według płci i wieku w 2018 r.

Wykres 4. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2016 - 2018

Wykres 5. Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2018 r. a ludność w powiecie

Wykres 6. Wysokość wydatków na pomoc społeczną w roku 2018 w poszczególnych gminach powiatu płockiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w złotych)

Wykres 7. Rodziny zastępcze na terenie powiatu płockiego wg typu

Wykres 8. Liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 18 roku życia w 2018 r.

Wykres 9. Podział mieszkańców domów pomocy społecznej ze względu na płeć w powiecie płockim w 2018 r.

Wykres 10. Odpłatność mieszkańców za pobyt w DPS z dopłatą gmin w latach 2016-2018

Wykres 11. Stopa bezrobocia w powiecie płockim w latach 2016-2018

Wykres 12. Liczba bezrobotnych w powiecie płockim w latach 2016-2018

Wykres 13. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych powiatu płockiego – stan na 31.12.2018 r.

Wykres 14. Struktura stażu pracy osób bezrobotnych powiatu płockiego – stan na 31.12.2018 r.

Wykres 15. Stwierdzone przestępstwa w powiecie płockim w latach 2016-2018

Wykres 16. Liczba ofiar przemocy rodzinnej w powiecie płockim w latach 2016-2018

Przewodniczący Rady

/-/ Lech Dąbrowski